

AFGANISTANIN TILANNEKATSAUS TOUKOKUUSSA 2017

Tässä katsauksessa käsitellään Afganistanin turvallisuusolosuhteita ja siihen vaikuttavia merkittävimpiä tapahtumia ja turvallisuusvälikohtauksia, joita Afganistanissa on sattunut 12.5.2017 mennessä. Katsaus päivittää maatietopalvelun aiempaa vastaavaa selvitystä (Afganistanin turvallisuustilanne vuoden 2017 alussa, 17.1.2017). Katsauksessa on käytetty eri julkisten lähteiden, kuten YK-tahojen ja toimittajien, raportointia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavissa katsauksen kirjoittamisajankohtana.

Afganistanin turvallisuustilanne on pysynyt epävakana ja arvaamattomana. Konflikti on levinnyt aiempaa laajemmalle alueelle, mutta suurin osa taisteluista käydään kuitenkin edelleen maan etelä- ja itäosassa. Taliban-toiminta on lisääntynyt pohjoisessa, koillisessa ja lännessä. Idässä Nangarharin maakunnan ISIS-alueella sotilaalliset operaatiot ovat keväällä 2017 olleet erityisen intensiivisiä. ISIS-mielinen liikehdintä on lisääntynyt Afganistanin luoteisosassa. Siviiliuhrien määrä on 2017 alkuvuodesta ollut hienoisessa laskussa edellisvuoteen nähden ja konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on toistaiseksi ollut selvästi edellisvuotta alhaisempi. Talibanin kevään taistelukampanja on alkanut toukokuussa voimakkaalla hyökkäyksellä Kunduziin. Taisteluiden odotetaan kiihtyvän kesän ja syksyn aikana.

Sisällys

1. Yleinen tilanne keväällä 2017	2
2. Turvallisuustilanne	4
2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus	4
2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet	5
2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot	5
2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät	6
2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet	7
3. Turvallisuustilanne alueittain	8
3.2. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak)	9
3.2.1. Kabul	9
3.2.2. Kapisa	10
3.2.3. Logar	10
3.2.4. Panjshir	10
3.2.5. Parwan	11
3.2.6. Wardak	11
3.3. Keski-Afganistanin yläkö (Bamiyan, Daikundi)	12
3.3.1. Bamiyan	12
3.3.2. Daikundi	12
3.4. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul)	13
3.4.1. Helmand	13
3.4.2. Kandahar	15
3.4.3. Nimruz	15
3.4.4. Uruzgan	16
3.4.5. Zabul	17
3.5. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika)	17
3.5.1. Ghazni	17

3.5.2. Khost	18
3.5.3. Paktia	19
3.5.4. Paktika	19
3.6. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan)	20
3.6.1. Kunar	20
3.6.2. Laghman	20
3.6.3. Nangarhar	21
3.6.4. Nuristan	24
3.7. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar)	24
3.7.1. Badakhshan	24
3.7.2. Baghlan	25
3.7.3. Kunduz	27
3.7.4. Takhar	28
3.8. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol)	29
3.8.1. Balkh	29
3.8.2. Faryab	29
3.8.3. Jawzjan	31
3.8.4. Samangan	31
3.8.5. Sar-i-Pol	32
3.9. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat)	33
3.9.1. Badghis	33
3.9.2. Farah	33
3.9.3. Ghor	34
3.9.4. Herat	35
4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja pakolaiset	35
5. Humanitaarinen tilanne	36

1. Yleinen tilanne keväällä 2017

Afganistanin yhtenäishallituksen toiminta on jatkunut kriisiytyneessä tilassa. Yhtenäishallituksen muodostamisesta vuonna 2014 syntyneet epäselvyydet vallanjaossa ovat edelleen lamauttaneet Afganistanin hallinnon toimintakykyä ja näin hallituksen kykyä reagoida esimerkiksi turvallisuustilanteen aiheuttamiin haasteisiin.¹ Presidentti Ashraf Ghanin ja pääministeriä vastaavaa mutta laissa erikseen määrittelemätöntä virkaa ('chief executive') hoitavan Abdullahin välit ovat pysyneet kireinä ja kaksikon välinen valtataistelu jatkunut. Kiistoihin on enenevässä määrin liittynyt myös etnisten ryhmien välistä sekä osittain myös niiden sisäistä valtataistelua pashtujen pääsääntöisesti tukiessa Ghania ja tadzikkien puolestaan Abdullahia. Pienemmät etniset ryhmät, kuten hazarat ja uzbekit, ovat syyttäneet yhtenäishallitusta vähemmistöjen tarpeiden sivuuttamisesta johtavien ryhmien kustannuksella.² Ashraf Ghani erotti huhtikuussa 2107 tadzikkien parissa vaikutusvaltaisen Ahmad Zia Massoudin erityisneuvonantajan tehtävästä, mikä herätti voimakkaan reaktion tämän tukijoissa.³ Lisäksi varapresidenttinä toimiva, Pohjois-Afganistanissa valtaa pitävä uzbekkien Jonbesh-puolueen Abdul Rashid Dostum ja hänen kilpailijansa, tadzikkien Jamiat-i-Islamin Balkhin maakuntaa hallitseva Mohammad Atta Nur, ovat tehneet omia Kabulinvastaisia linjanvetoja.⁴

¹ AAN 27.1.2017

² ICG 10.4.2017

³ Tolo News 18.4.2017

⁴ ISW 20.3.2017

Rauhanneuvotteluissa Taliban-liikkeen kanssa ei ole saavutettu edistyksen merkkejä. Toisen hallitusta vastustaneen kapinallisryhmän, Hizb-i-Islamin, kanssa syksyllä tehdyn rauhansopimuksen ei ole havaittu vaikuttaneen tilanteeseen taistelurintamalla, koska puolue ei enää viime vuosina ole ollut sotilaallisesti erityisen aktiivinen. Sen sijaan puolueella ja sen johtajalla Gulbuddin Hekmatyarilla on pyrkimyksiä päästä merkittävään asemaan maan politiikassa.⁵ Venäjä on aktivoitunut pyrkimällä ajamaan Moskova-johtoisia rauhanneuvotteluja Talibanin kanssa, ja Venäjän sekä Iranin Taliban-liikkeelle enenevässä määrin tarjoamasta tuesta on myös raportoitu. Yhdysvaltojen odotetaan lisäävän joukkojen määrää ja sotilaallisen tuen tarjoamista Afganistanille vuoden 2017 aikana, mutta presidentti Trumpin kanta Afganistanin suhteen on vielä muotoutumassa.⁶

Afganistan on taloudellisesti täysin riippuvainen kansainvälisestä tuesta.⁷ Maa nautti vuoteen 2012 asti nopeasta talouskasvusta, mutta vuodesta 2014 lähtien kansainvälisten joukkojen maasta poistuminen sekä siitä seurannut poliittinen epävakaus ovat aiheuttaneet talouskasvun romahdamisen.⁸ Kuusikymmentä prosenttia Afganistanin väestöstä on alle 24-vuotiaita ja yli 40 prosenttia alle 15-vuotiaita⁹, mikä tarkoittaa sitä, että vuosittain arviolta 400.000 ihmistä tulee mukaan työmarkkinoille. Työttömyys on korkealla tasolla, ja kun laittomat sektorit, kuten oopiumintuotanto ja ihmissalakuljetus jätetään pois laskuista, muodollinen talouskasvu on negatiivista.¹⁰ Ghanin hallitus on keskittänyt voimiaan erityisesti korruption vastaiseen taisteluun.¹¹

Vuoden 2016 loppupuolella kiihtynyt paluumuutto Pakistanista jatkuu edelleen laajamittaisena: vuonna 2017 palaajien määrään uskotaan ylittävän miljoonan, kun vuonna 2016 palaajia oli Pakistanista 650.000. Valtaosa Pakistanista palanneista on asettunut lähellä Pakistanin rajaa sijaitseviin Nangarharin, Kunarin ja Laghmanin maakuntiin. Laajamittaisen paluumuuton taustalla vaikuttaa Pakistanin kiristynyt asenne maassa oleskelevia afgaanipakolaisia kohtaan ja oleskelulupien uusimatta jättämiset.¹² Pakistan on keväällä 2017 tulittanut raja-alueita Kunarissa ja Nangarharissa ja poikkeuksellisesti sulkenut Afganistanin rajantarkastuspaikkansa kuukauden ajaksi reaktiona Pakistanissa tapahtuneisiin itsemurhaiskuihin.¹³ Pakistanin lisäksi myös Iranista palaa vuosittain mittava määrä afganistanilaisia.¹⁴

• Ihmisoikeudet ja haavoittuvat ryhmät

Hallituskriisi ja laajeneva konflikti ovat haitanneet Afganistanin kehitystä ihmisoikeusrintamalla. Kapinallisryhmät harjoittavat laajamittaista väkivaltaa, johon sisältyy hyökkäyksiä siviilejä vastaan sekä julmaa ja mielivaltaista oikeudenkäyttöä kapinallisten hallitsemilla alueilla. Kapinallisten iskujen ja rangaistustoimenpiteiden kohteena ovat erityisesti hallintoon yhdistettävissä olevat henkilöt. Kapinallisten lisäksi myös hallituksen puolella toimivat joukot ovat syyllistyneet vankien kidutukseen ja kaltoin kohteluun. Afganistanissa vallitsee yleinen laittomuuden ilmapiiri, jossa ihmisoikeusrikkogat harvoin joutuvat vastuuseen teoistaan.¹⁵ Hallitukseen kuuluvat tahot, kuten erinäiset vaikutusvaltaiset ryhmittymät ja henkilöt, pyrkivät rajoittamaan sananvapautta ja saattavat uhkailla toimittajia ja kansalaisaktivisteja.¹⁶ Afganistan kärsii vakiintuneesta naisiin ja tyttöihin kohdistuvasta väkivallasta ja syrjinnästä, jota kitkemään pyrkivää lainsäädäntöä ei vielä ole saatettu voimaan jo useamman vuoden ajan jatkuneen epäselvyyden tilan jälkeen.¹⁷

⁵ AAN 3.5.2017

⁶ AAN 27.1.2017, RFE/RL 9.5.2017, ISW 20.3.2017

⁷ ICG 10.4.2017

⁸ UN OCHA 11/2016 s.8

⁹ Samuel Hall 2016

¹⁰ UN OCHA 11/2016 s.8

¹¹ AAN 27.1.2017

¹² Relief International 2017

¹³ UN OCHA 9.5.2017

¹⁴ ICG 30.4.2017

¹⁵ USDOS 2017

¹⁶ AAN 27.1.2017

¹⁷ AAN 2.4.2017

YK mainitsee erityisen haavoittuvina ryhminä naiset, jotka ovat kohdanneet tai vaarassa kohdata seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, naisia syrjivien haitallisten perinteiden uhrit sekä yleisistä sosiaalisista normeista poikkeavat naiset. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt ovat Afganistanissa vallitsevien sosiaalisten tabujen ja samaa sukupuolta olevien suhteet kriminalisoidun lainsäädännön perusteella myös erityisen haavoittuvassa asemassa. YK katsoo näiden ryhmien todennäköisesti täyttävän kriteerit kansainvälisen suojelun myöntämiselle. Hallintoon ja kansainväliseen yhteisöön yhdistettävissä olevat tahot, ihmisoikeusaktivistit, toimittajat ja järjestötyöntekijät, taisteluikäiset miehet, kapinallisten tukijoiksi epäillyt siviilit, uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen edustajat, sosiaalisista normeista poikkeavat henkilöt, kehitysvammaiset ja mielisairaajat, lapset, ihmiskaupan uhrit, verikostojen osapuolet sekä muita varakkaampina tai länsimaalaisina pidetyt henkilöt voivat myös henkilökohtaisista olosuhteistaan riippuen olla erityisessä vaarassa Afganistanin olosuhteissa.¹⁸

2. Turvallisuustilanne

Afganistanin turvallisuustilanne on jatkanut heikentymistään vuonna 2017.¹⁹ Taliban-liike onnistui vuoden 2016 aikana kasvattamaan vaikutusvaltaansa ja alueiden hallintaansa etenkin maaseudulla.²⁰ Afganistanin armeija on toistaiseksi pystynyt estämään Talibanin valtaamaan pysyvästi mitään laajempaa asutuskeskusta tai maakunnan pääkaupunkia.²¹ Taliban kuitenkin uhkasi vakavasti ja osittain piti vallassaan viittä maakunnan pääkaupunkia vuonna 2016: Helmandin Lashkargahia, Uruzganin Tirin Kotia, Faryabin Maimanaa, Farahin Farahia ja Kunduzin Kunduzia, joista viimeistä liike onnistui pitämään hallussaan jopa yli viikon ajan.²²

Taliban julisti vuosittaisen keväthyökkäyksensä alkaneeksi 28.4.2017 nimeten kampanjan 'Operaatio Mansuriksi' viime vuonna kuolleen Taliban-johdaja Mullah Akhtar Mohammad Mansurin mukaan.²³ Taliban on ilmoittanut keväthyökkäyksensä painopisteinä olevan viime vuoden lailla Helmand ja Uruzgan etelässä, Farah lännessä, Faryab ja Sar-i-Pol pohjoisessa sekä Kunduz koillisessa. Liikkeen tavoitteena on vallata maakuntien pääkaupunkeja.²⁴ Taliban teki talvella 2017 jatkuvia iskuja Helmandin, Uruzganin ja Kunduzin pääkaupunkien ympäristössä sijaitseville tarkastuspisteille, mikä viittaa siihen, että liike suunnittelee näiden kaupunkien valtaamista kevään ja kesän hyökkäyskampanjansa aikana.²⁵ Sotilaallisten päämäärien lisäksi Taliban on ilmoittanut keskittyvänsä tänä vuonna aiempaa enemmän myös poliittisiin tavoitteisiin luomalla valtiota muistuttavia hallintomekanismeja valloittamilleen alueille.²⁶

2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus

Afganistanissa ilmenevä väkivalta liittyy suurimmalta osin Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen kansainvälisine tukijoineen kohtaamaan aseelliseen vastarintaan hallintoa vastustavien kapinallisten taholta. Afganistanissa esiintyy lisäksi myös yleiseen rikollisuuteen, sotaherrojen vallankäyttöön ja etnisten ryhmien välisiin jännitteisiin liittyvää väkivaltaa.²⁷

Afganistanin konflikti on kiihtynyt ja levinnyt aiempaa laajemmalle alueelle vuosina 2016 ja 2017. Taisteluiden määrä on kasvanut: vuonna 2016 väkivaltaisuuksista 63 prosenttia oli kapinallisten ja

¹⁸ UNHCR 19.4.2016

¹⁹ UNGA 3.3.2017

²⁰ AAN 27.1.2017

²¹ ICG 10.4.2017

²² LWJ 1.5.2017

²³ RFE/RL 28.4.2017, Pajhwok 7.5.2017

²⁴ RFE/RL 4.4.2017, ISW 20.3.2017

²⁵ ISW 20.3.2017

²⁶ RFE/RL 28.4.2017

²⁷ EASO 2016

hallituksen välisiä maataisteluita. Tämä oli 22 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Erilaisten räjähdyskujien määrä puolestaan oli 25 prosenttia laskussa edellisvuoteen verrattuna. YK tilastoi Afganistanissa vuonna 2016 ennätyksellisen määrän turvallisuusvälikohtauksia: 23.712, mikä oli lähes viisi prosenttia enemmän kuin vuonna 2015.²⁸ Konfliktin painopiste on Etelä- ja Itä-Afganistanissa. 50 prosenttia YK:n tilastoimista turvallisuusvälikohtauksista tapahtuu viidessä maakunnassa: Helmand, Nangarhar, Kandahar, Kunar ja Ghazni.²⁹ Afganistanin turvallisuusjoukkojen ja Taliban-liikkeen väliset taistelut olivat vuoden 2017 ensimmäisten neljän kuukauden aikana voimakkaimmillaan Helmandissa, Nangarharissa, Kandaharissa, Kunarissa ja Ghaznissa.³⁰ Toukokuussa Taliban on hyökännyt voimakkaasti Kunduziin.³¹

2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet

Afganistanin konfliktia on luonnehdittu maan sisäiseksi aseelliseksi selkkaukseksi, jonka osapuolet ovat Afganistanin valtiolliset joukot kansainvälisine tukijoineen sekä hallitusta vastaan taistelevat kapinalliset.³² Afganistanin hallitus kohtaa vastarintaa kapinallisryhmittymien taholta, joiden tarkoituksena on kaataa maan nykyhallinto. Afganistanin ja Pakistanin laajalti valvomaton raja-seutu tarjoaa otollisen toiminta-alustan useille eri tahoille, kuten Talibaniin sidoksissa oleville ryhmille (mm. Haqqani-verkosto, Tehrik-e Taliban Pakistan) ja muille terroristijärjestöille (mm. Al Qaida, Lashkar-i Taiba, ISIS-järjestön Khorasanin haara ja Uzbekistanin islamilainen liike IMU).³³

Afganistanin konfliktin luonteessa tapahtui merkittävä käänne kansainvälisten joukkojen suurelta osin vetäytyttyä maasta vuoden 2014 lopussa. Tästä lähtien Taliban-liike on epäsuorien räjähdyskujien sijaan haastanut Afganistanin turvallisuusjoukkoja suorissa taisteluissa, ja liike on nopeaan tahtiin laajentanut maantieteellistä vaikutusalueitaan. Yhdysvaltain sotilaallinen johto on keväällä 2017 kuvannut sodan Afganistanissa olevan tällä hetkellä pattitilanteessa³⁴ sekä kapinallisten että valtiollisten joukkojen kuolleisuuden ollessa korkealla tasolla.³⁵

Hallitusta vastustavien kapinallisten vaikutusvallan piiriin kuuluu arviolta kolmasosan Afganistanin väestöstä asuttamat alueet. Taliban-liike on parissa vuodessa kasvattanut hallinnassaan ja vaikutuspiirissään olevien alueiden määrää: USA:n arvion mukaan hallituksen vallassa olevat alueet ovat pudonneet vuoden 2015 lopun yli 70 prosentista 60 prosenttiin helmikuussa 2017. 29 prosenttia alueista on kiistelyä, ja Taliban-liikkeen hallinnassa olevia alueita on 11 prosenttia.³⁶ Joulukuussa 2016 Afganistanin 407 piirikunnasta 151:n arveltiin kohtaavan vakavaa uhkaa kapinallisten taholta, 65:n keskitason uhkaa ja 11:n katsottiin kaatuneen kapinallisten hallintaan.³⁷

2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot

Afganistanin valtiolliset turvallisuusjoukot (Afghan National Defense and Security Forces, ANDSF) saavat tukea kansainvälisiltä joukoilta (IMF, International Military Forces). Valtiolliset turvallisuusjoukot koostuvat pääasiassa Afganistanin kansallisesta armeijasta (ANA, Afghan National Army), poliisista (ANP, Afghan National Police) ja epävirallisemmista paikallispoliisijoukoista (ALP, Afghan Local Police). Valtiolliset turvallisuusjoukot kärsivät ongelmista, kuten suurista kuolleisuus- ja palveluksen keskeyttämisluvuista, maakuntien ja piirikuntien keskusten väliaikaisista menetyksistä Talibanille, logistisista ja muista käytännön ongelmista, lukutaidottomuudesta, korrupti-

²⁸ UNGA 3.3.2017

²⁹ UNGA 3.3.2017

³⁰ SIGAR 30.4.2017 s.61

³¹ Pajhwok 7.5.2017

³² EASO 2016

³³ SIGAR 30.4.2017

³⁴ SIGAR 30.4.2017

³⁵ AAN 27.1.2017

³⁶ SIGAR 30.4.2017 s.87, LWJ 1.5.2017

³⁷ ICG 11.4.2017

osta, johdon tehottomuudesta ja riippuvuudesta erikoisjoukkojen tuesta.³⁸ Afganistanin armeijalla on esiintynyt vaikeuksia reagoida nopeasti Talibanin hyökkäyksiin, mistä on seurannut väliaikaisia alueiden menetyksiä. Armeija ei myöskään kykene pitämään pitkäjänteisesti hallinnassaan monia Talibanilta vallattuja alueita, vaan liike pystyy yleensä palaamaan takaisin näille alueille pian valtausoperaation jälkeen.³⁹

Afganistanin turvallisuusjoukkojen sotilaiden määrä oli vuoden 2017 alussa 324.437, mikä on lähellä joukkojen tavoiteltua määrää. Näistä poliiseja (Afghan National Police, ANP) oli noin 150.000.⁴⁰ Joukkojen kuolleisuus oli ennätyslukemissa vuonna 2016: Yhdysvaltojen mukaan maraskuuhun mennessä afganistanilaisista sotilaista ja poliiseista 6785 oli kuollut ja 11.777 haavoittunut.⁴¹ Osa lähteistä pitää lukumäärää alakanttiin arvioituna.⁴² Ainakin 160 ihmistä tappanut Talibanin Balkhin maakunnassa huhtikuussa 2017 tekemä isku Pohjois-Afganistanin suurimpaan armeijan tukikohtaan oli poikkeuksellisen tuhoisa uhrien määrässä ja iskun psykologisessa vaikutuksessa mitattuna.⁴³

Afganistanissa on kansainvälisten joukkojen vetäytymisen jälkeen 1.1.2015 lähtien toiminut NATO:n Resolute Support -ohjelma, jonka mandaattiin kuuluu Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen neuvonta, avustaminen ja koulutus. Yhdysvaltain armeija tekee edelleen myös suoria sotatoimia Afganistanissa erillisen terrorisminvastaisen 'Freedom Sentinel' -ohjelman kautta. NATO-johtoisia joukkoja on maassa 13.000. Näistä Yhdysvalloilla on keväällä 2017 Afganistanissa 8400 sotilasta, joiden lisäksi joukkoja aiotaan kasvattaa parilla tuhannella.⁴⁴

2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät

Vuonna 2001 vallasta syösty Taliban-liike on Afganistanissa selvästi suurin ja järjestäytynein hallintoa vastaan taisteleva ryhmä. Liike pitää itseään Afganistanin laillisena hallitsijana ja pyrkii valloittamaan hallitukselta alueita takaisin omaan valtapiiriinsä.⁴⁵ Yhdysvaltain arvion mukaan Taliban hallitsee 11 piirikuntaa ja vaikuttaa 34:ssä. Afganistanin hallitus puolestaan hallitsee 97 piirikuntaa ja on vaikutusvaltainen 146:ssa Afganistanin 407 piirikunnasta. Loput 119 piirikuntaa ovat kiisteltyjä osapuolten välillä.⁴⁶ Toiset lähteet ovat pitäneet USA:n arviota Taliban-alueista alakanttiin arvioituna, ja esimerkiksi YK:n mukaan Afganistanissa oli maaliskuussa 2017 neljätoista Talibanin täysin hallitsemaa piirikuntaa.⁴⁷ Long War Journal arvioi Taliban-alueita olevan selvästi enemmän: maaliskuun alussa 2017 Taliban hallitsi 41 piirikuntaa ja taisteli 43:n hallinnasta.⁴⁸ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa täysin 34 piirikuntaa, olevansa merkittävässä asemassa 52 piirikunnassa ja taistelevansa 167:n hallinnasta.⁴⁹ Taliban käyttää valtaamiaan alueita varojen keruuseen, taistelijoiden värvämiseen ja kouluttamiseen sekä hyökkäysten käynnistämiseen maakuntien keskuksia vastaan.⁵⁰ Kapinallisten hallinnan alla on eniten alueita Uruzganissa, Helmandissa, Kandaharissa ja Zabulissa. Helmandin ja Kandaharin rajaseudun, Uruzganin ja Zabulin luoteisosan muodostamalla alueella sijaitsee kolmasosa kaikista kapinallisten vaikutusvallan piiriin kuuluvista alueista Afganistanissa.⁵¹

³⁸ SIGAR 30.4.2017 s.5

³⁹ ISW 20.3.2017

⁴⁰ SIGAR 30.4.2017 s.98

⁴¹ SIGAR 30.4.2017

⁴² NY Times 14.2.2017

⁴³ NY Times 23.4.2017

⁴⁴ ICG 30.4.2017, RFE/RL 9.5.2017

⁴⁵ SIGAR 30.4.2017 s.87-88

⁴⁶ SIGAR 30.4.2017 s.87, LWJ 1.5.2017

⁴⁷ UNGA 3.3.2017

⁴⁸ LWJ 1.3.2017, LWJ 1.5.2017

⁴⁹ LWJ 28.3.2017, IEA 26.3.2017

⁵⁰ LWJ 1.5.2017

⁵¹ SIGAR 30.4.2017 s.87-88

ISIS-järjestöllä on rajallista vaikutusvaltaa Afganistanissa. ISIS-liikkeen Afganistanissa toimiva Khorasanin haara (Vilayat Khorasan, englanniksi Islamic State Khorasan Province eli ISKP, myös ISIS-K) on säilyttänyt läsnäolonsa Nangarharin maakunnan eteläosassa sekä Kunarin ja Nuristanin puolella. Valtiollisten turvallisuusjoukkojen kansainvälisten joukkojen tuella tekemistä operaatioista huolimatta ISKP on kyennyt uudelleen palaamaan heiltä aiemmin vallatuille alueille, mutta huhtikuun 2017 laajat operaatiot ovat heikentäneet liikettä.⁵² Nangarhar on kuitenkin ainoa maakunta, missä ISKP:lla on merkittävä maantieteellinen läsnäolo. Ryhmän ydinjoukon muodostavat Pakistanin puolelta Orakzain heimoalueelta sotilastoimia paenneet aikaisemmat Pakistanin Talibanin (Tehrik Taliban Pakistan, TTP) taistelijat.⁵³ Marginaalisesta alueiden hallinnasta huolimatta ISKP:n solut ovat kyenneet tekemään huomattavasti siviiliuhreja aiheuttaneita korkean profiilin terrori-iskuja pääkaupungissa Kabulissa.⁵⁴ Yhdysvallat pudotti poikkeuksellisen voimakkaan MOAB-pommin 13.4.2017 ISKP:n tukikohtaan Etelä-Nangarharissa tarkoituksenaan tuottaa lopullinen tappio ISKP:lle järjestön vastaisessa taistelussa.⁵⁵ Iskussa kuoli lähes sata ISKP-taistelijaa. ISKP:n johtajana pidetyn Abdul Hasibin raportoitiin kuolleen huhtikuun aikana tehdyissä operaatioissa.⁵⁶

Nangarharin järjestäytyneen ISKP:n lisäksi ISIS:in nimellä on esiintynyt ympäri Afganistania useita pieniä ryhmittymiä, joita ISIS-järjestön päämaja Syyrian Raqqassa ei ole tunnustanut alaisuuteensa kuuluviksi.⁵⁷ Entisen Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) -johtajan pojan on raportoitu vannoneen uskollisuudenvälansä ISIS-kalifaatille elokuussa 2015 ja koonneen satojen taistelijoitten joukon Pohjois-Afganistaniin. ISIS:in tai ISKP:n keskusjohto ei kuitenkaan ole tunnustanut ryhmittymän kuulumista järjestöön.⁵⁸ Afganistanin ja Pakistanin välisellä rajaseudulla sanotaan toimivan maailman suurin kirjo eri terroristijärjestöiksi luokiteltuja ryhmittymiä. Yhdysvaltain ulkoministeriön tietojen mukaan näitä toimii alueella kaksikymmentä.⁵⁹ Pohjois-Afganistanissa sekä Afganistanin ja Pakistanin raja-alueella toimii terroristijärjestö Islamic Movement of Uzbekistan (IMU).⁶⁰ Myös terroristijärjestö al-Qaidalla on Afganistanissa edelleen jalansijaa. Järjestöllä on raportoitu olevan koulutusleirejä Talibanin hallussa olevilla alueilla. Leirejä on havaittu ainakin Zabulin Mizanissa, Paktikan Barmalissa ja Kandaharin Shorabakissa, missä on sijainnut harjoitusleireistä suurin.⁶¹

2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet

YK:n arvion mukaan 24 prosenttia Afganistanin väestöstä elää altistuneena vakavanasteiselle konfliktille. Taistelut ja ilmaiskut ovat lisääntyneet siviilien tiheään asuttamilla alueilla.⁶² Vuosi 2016 oli siviileille tuhoisin sitten YK:n järjestelmällisen siviiliuhrien tilastoinnin aloittamisen Afganistanissa.⁶³ YK:n Afganistan-ohjelma UNAMA:n mukaan vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana kertyi 2181 siviiliuhria, joista 715 oli kuolleita ja 1466 haavoittuneita. Tämä oli neljä prosenttia vähemmän kuin vastaavalla jaksolla vuonna 2016.⁶⁴

Maataistelut ovat edelleen vuonna 2017 olleet suurin yksittäinen siviiliuhrien aiheuttaja (35 % uhreista). Maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrä kuitenkin laski vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana 19 prosenttia edellisvuodesta siitä huolimatta, että itse taisteluiden

⁵² UNGA 3.3.2017, AAN 15.4.2017

⁵³ AAN 15.4.2017

⁵⁴ AAN 19.10.2016

⁵⁵ AAN 15.4.2017

⁵⁶ RFE/RL 8.5.2017

⁵⁷ AAN 15.4.2017

⁵⁸ ISW 22.2.2017

⁵⁹ SIGAR 30.4.2017 s.5

⁶⁰ ISW 22.2.2017

⁶¹ LWJ 19.9.2016

⁶² UN OCHA 14.3.2017

⁶³ UNAMA 02/2017

⁶⁴ UNAMA 25.4.2017

määrä kasvoi. UNAMA arvioi tämän johtuvan maan sisäisesti siirtymään joutuneiden kasvaneista määristä, kun siviilit ovat enenevässä määrin jo paenneet taistelualueilta. Maataisteluiden jälkeen eniten siviiliuhreja aiheuttivat räjähd- ja itsemurhaiskut sekä monta eri taktiikkaa yhdistävät hyökkäykset. Muut räjähdiskut aiheuttivat 19 prosenttia siviiliuhreista ja itsemurhaiskut 17 prosenttia. Hallitusta vastustavat kapinalliset aiheuttivat suurimman osan (62 %) siviiliuhreista. Hallituksen puolella toimivat joukot aiheuttivat 21 prosenttia uhreista. Yhdeksän prosentin kohdalla aiheuttajaa ei pystytty varmistamaan. Naisia ja lapsia joutui edellisvuotta enemmän iskujen uhreiksi: naisuhrien määrä kasvoi 24 prosenttia ja lapsiuhrien 17 prosenttia.⁶⁵

Vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana eniten siviiliuhreja aiheutui Kabulissa, Helmandissa, Kandaharissa, Nangarharissa ja Uruzganissa.⁶⁶ Vuonna 2016 käydyt maataistelut aiheuttivat eniten siviiliuhreja Helmandissa, Uruzganissa, Faryabissa ja Kunduzissa.⁶⁷

3. Turvallisuustilanne alueittain

Afganistanin konflikti on YK:n arvion mukaan intensiivisin eri mittareilla mitattuna (turvallisuusvälikohtausten määrä, siviiliuhrien määrä ja sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä) Helmandin, Kandaharin, Uruzganin, Zabulin, Ghaznin, Farahin, Heratin, Faryabin, Sar-i-Polin, Kunduzin, Laghmanin, Kapisan, Nangarharin ja Kunarin maakuntien tietyillä alueilla.⁶⁸ Vuoden 2016 aikana väkivaltaisimmat piirikunnat olivat tämän tilastoinnin mukaan Helmandin Nad Ali, Marjah, Lashkargah ja Nahr-i-Sarraj, Kandaharin Maiwand, Khakriz ja Shah Wali Kot, Uruzganin Dehrawud, Tirin Kot, Chora ja Khas Uruzgan, Zabulin Shahjoy, Ghaznin Ghazni ja Andar, Farahin Farah ja Bala Boluk, Heratin Shindand, Faryabin Qaisar, Almar, Pashtunkot, Khwaja Sabzposh ja Shirintagab, Sar-i-Polin Sar-i-Pol, Baghlanin Pol-i-Khomri, Kunduzin Qala-i-Zal, Kunduz, Dasht-i-Archi ja Khanabad, Takharin Darqad, Kapisan Tagab, Laghmanin Mehtarlam, Alishing ja Alingar, Kunarin Ghaziabad ja Nari sekä Nangarharin Pachir wa Agam, Achin ja Deh Bala.⁶⁹

Vuoden 2016 lopulla turvallisuusvälikohtausten lukumäärä oli YK:n mukaan suurin (yli 660 kolmessa kuukaudessa) Helmandin, Kandaharin, Ghaznin, Heratin, Faryabin, Nangarharin, Kunarin ja Laghmanin maakunnissa. Alhaisin lukumäärä (alle 50) mitattiin Nimruzin, Daikundin, Bamiyanin, Samanganin, Panjshirin ja Nuristanin maakunnissa.⁷⁰ Vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana eniten turvallisuusvälikohtauksia (yli 660) oli Helmandissa, Nangarharissa ja Kunarissa ja seuraavaksi suurin määrä (400–660) mitattiin Kandaharissa, Ghaznissa, Faryabissa ja Laghmanissa. 250–400 välikohtausta oli Farahissa, Heratissa, Paktikassa ja Khostissa. Alhaisin välikohtausten lukumäärä (alle 50) oli Nimruzissa, Ghorissa, Daikundissa, Bamiyanissa, Samanganissa, Parwanissa, Panjshirissa, Takharissa, Nuristanissa ja Badakhshanissa.⁷¹

Paikallisen uutistoimiston raportoinnin mukaan huhtikuussa 2017 eniten uhreja kertyi Nangarharissa (621), Balkhissa (335), Jawzjanissa (212), Heratissa (129), Uruzganissa (101), Sar-i-Polissa (93), Kandaharissa (87), Helmandissa (64) ja Takharissa (63).⁷² Maaliskuussa 2017 eniten turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Nangarharin, Kandaharin, Ghaznin ja Helmandin maakunnissa.⁷³ Helmikuussa 2017 väkivaltaisimmat maakunnat olivat Nangarhar, Faryab ja Helmand⁷⁴ ja tammi-kuussa 2017 taas Helmand ja Nangarhar⁷⁵.

⁶⁵ UNAMA 25.4.2017

⁶⁶ UNAMA 25.4.2017

⁶⁷ UNAMA 02/2017

⁶⁸ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁶⁹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁷⁰ UN OCHA 14.3.2017

⁷¹ UN OCHA 9.5.2017 s.9

⁷² Pajhwok 6.5.2017

⁷³ Pajhwok 6.4.2017

⁷⁴ Pajhwok 6.3.2017

⁷⁵ Pajhwok 7.2.2017

3.2. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak)

Keski-Afganistanissa kertyi vuonna 2016 eniten siviiliuhreja Etelä-Afganistanin jälkeen, mikä johdettiin paljon uhreja vaatineista korkean profiilin terrori-iskuista Kabulissa. Siviiliuhrien määrä kasvoi edellisvuodesta 17 prosenttia: vuonna 2016 siviiliuhreja kertyi 2348, joista 534 oli kuolemia ja 1814 haavoittumisia.⁷⁶ Vuonna 2016 tilastoitu siviiliuhrien määrä Keski-Afganistanissa oli ennätyskorkea.⁷⁷ Kun Kabulin jättää pois luvuista, muissa Keski-Afganistanin maakunnissa aiheutui vuonna 2016 yhteensä 590 siviiliuhria (sisältäen kuolleet ja loukkaantuneet).⁷⁸

3.2.1. Kabul

Noin viiden miljoonan asukkaan Kabul on yksi maailman nopeimmin kasvavista pääkaupungeista.⁷⁹ Vuoden 2017 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Kabulissa aiheutui korkean profiilin itsemurha- ja muiden iskujen seurauksena eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin alueista.⁸⁰ Kabulin turvallisuustilanne heikkeni vuoden 2016 aikana, kun sekä Taliban että ISKP tekivät kaupungissa lukuisia siviiliuhreja vaatineita korkean profiilin iskuja. 70 prosenttia kaikista itsemurhappomien ja kompleksisten hyökkäysten uhreista vuonna 2016 aiheutui juuri Kabulissa. Pääkaupungissa tehtiin vuonna 2016 neljätoista iskuja, joissa kertyi yhteensä 1381 siviiliuhria (262 kuolemaa ja 1119 loukkaantumista).⁸¹

Vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana Kabulissa tehtiin aikaisempiin vuosiin verrattuna entistä enemmän korkean profiilin iskuja.⁸² Taliban hyökkäsi 1.3.2017 poliisiasemalle Kabulissa tappaen 23 ja haavoittaen 106 ihmistä.⁸³ Myös ISKP on jatkanut korkean profiilin iskujen tekemistä Kabulissa. Järjestö otti vastuun 7.2.2017 tehdystä itsemurhaiskusta Kabulin korkeimpaan oikeuteen, jossa kuoli paljon etenkin naispuolisia työntekijöitä. 8.3.2017 järjestö otti vastuun iskusta Afganistanin suurimpaan sotilassairaalaan, joka aiheutti yli 50 kuolonuhria (uhreista 26 kuollutta ja 30 haavoittunutta oli siviilejä).⁸⁴ 3.5.2017 ISKP hyökkäsi NATO-saattuetta vastaan Kabulissa vilkkaan tien varrella, mikä aiheutti ainakin kahdeksan kuolonuhria ja 28 haavoittumista, joista suurin osa oli siviilejä.⁸⁵

Taliban-liikkeellä on jossakin määrin vaikutusvaltaa Kabulin laitamilla Surobin ja Khak-i-Jabbarin piirikunnissa. Muualla pääkaupunkialueella liikkeen vaikutusvalta on vähäinen.⁸⁶ ISPK:lla on Kabulissa soluja, jotka vastaavat terrori-iskuista kaupungissa.⁸⁷ YK:n eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti on Kabulin kaupungissa melko korkea.⁸⁸ Kabulista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 20.4.2017 mennessä.⁸⁹

⁷⁶ UNAMA 02/2017

⁷⁷ UNAMA tilastoi vuonna 2016 koko Keski-Afganistanissa 2348 siviiliuhria (sisältäen kuolleet ja haavoittumiset), joista 1758 aiheutui pääkaupungissa Kabulissa.

⁷⁸ UNAMA 02/2017

⁷⁹ Samuel Hall 2016

⁸⁰ UNAMA 25.4.2017

⁸¹ UNAMA 02/2017 s.60–61

⁸² ICG 30.4.2017

⁸³ SIGAR 30.4.2017 s.86

⁸⁴ SIGAR 30.4.2017 s.85–86, UNAMA 25.4.2017

⁸⁵ RFE/RL 3.5.2017

⁸⁶ LWJ 1.3.2017, LWJ 28.3.2017

⁸⁷ AAN 19.10.2016

⁸⁸ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁸⁹ UN OCHA 30.4.2017

3.2.2. Kapisa

Noin 400.000 asukkaan Kapisan pääkaupunki on arviolta 50.000 asukkaan Mahmud-i-Raqi.⁹⁰ Kapisa ei kuulu Afganistanin turvattomimpiin maakuntiin. YK:n eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti on kuitenkin korkealla tasolla Tagabin piirikunnassa.⁹¹ Tagabin katsotaan olevan täysin Taliban-liikkeen hallinnassa.⁹² Talibanilla on lisäksi vaikutusvaltaa etenkin Nijrabin piirikunnassa sekä vähemmässä määrin myös Alasayssa. Muualla Kapisassa Taliban-liikkeen vaikutusvalta ja konfliktin intensiteetti ovat matalalla tasolla.⁹³ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Alasayn ja Tagabin piirikunnista ja kilpailee hallinnasta Nijrabissa. Liike tekee yksittäisiä iskuja Mahmud-i-Raqissa, Hissa-i-Awwalissa, Hissa-i-Dossa ja Kuhbandissa.⁹⁴ Kapisasta on lähtenyt 2182 maan sisäisesti siirtymään joutunutta aikavälillä 1.1.–20.4.2017. Heistä 2007 on lähtenyt Tagabin piirikunnasta ja 105 Alasaysta.⁹⁵

3.2.3. Logar

Vajaan 400.000 asukkaan Logarin pääkaupunki on noin 20.000 asukkaan Pol-i-Alam.⁹⁶ Logarin piirikunnista Kharwar, Charkh ja Azra ovat Talibanin hallinnassa.⁹⁷ YK:n arvion mukaan konfliktin intensiteetti on korkealla tasolla etenkin Charkhissa, Pol-i-Alamissa ja Barak-i-Barakissa ja melko korkea myös muualla Logarissa.⁹⁸ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Kharwarin, Barak-i-Barakin, Charkhin ja Azran piirikunnista sekä joitakin alueita Pul-i-Alamissa ja Mohammad Aghassa.⁹⁹

Logarin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.¹⁰⁰ Khoshin, Charkhin ja Barak-i-Barakin piirikunnissa on käyty taisteluita huhtikuussa 2017.¹⁰¹ Logarin alueilla, joilla Taliban pitää valtaa, esiintyy ihmisoikeusrikkomuksia. Talibanin esimerkiksi uutisoitiin kivittäneen aviorikoksesta epäilty pariskunta kuoliaaksi Mohammad Aghan piirikunnassa keväällä 2017.¹⁰² Logarista on lähtenyt 686 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 20.4.2017 mennessä. Heistä 329 on lähtenyt Barak-i-Barakista, 196 Khoshista ja 161 Charkhista.¹⁰³

3.2.4. Panjshir

Noin 150.000 asukkaan Panjshirin maakunnan pääkaupunki on noin 20.000 asukkaan Bazarak.¹⁰⁴ Panjshir kuuluu Afganistanin konfliktista kaikkein vähiten kärsineisiin alueisiin.¹⁰⁵ Long War Journalin mukaan Taliban on kuitenkin hallinnut Daran piirikuntaa kevästä 2015 lähtien.¹⁰⁶ Oman ilmoituksensa mukaan Talibanin vaikutusvalta Panjshirissa on vähäinen.¹⁰⁷ Panjshirista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 20.4.2017 mennessä.¹⁰⁸

⁹⁰ Samuel Hall 2015 s.12

⁹¹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁹² LWJ 1.3.2017, LWJ 28.3.2017

⁹³ LWJ 1.3.2017, UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁹⁴ IEA 26.3.2017

⁹⁵ UN OCHA 30.4.2017

⁹⁶ Samuel Hall 2015 s.12

⁹⁷ LWJ 1.3.2017, LWJ 28.3.2017

⁹⁸ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

⁹⁹ IEA 26.3.2017

¹⁰⁰ UNAMA 02/2017

¹⁰¹ Pajhwok 6.5.2017

¹⁰² Pajhwok 17.4.2017

¹⁰³ UN OCHA 30.4.2017

¹⁰⁴ Samuel Hall 2015 s.12

¹⁰⁵ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹⁰⁶ LWJ 1.3.2017

¹⁰⁷ IEA 26.3.2017

¹⁰⁸ UN OCHA 30.4.2017

3.2.5. Parwan

Noin 650.000 asukkaan Parwanin maakunnan pääkaupunki on noin 100.000 asukkaan Charikar.¹⁰⁹ Parwan kuuluu Afganistanin turvallisimpiin maakuntiin. Taliban-liike kuitenkin kiistelee valasta Ghorbandin (tunnetaan myös nimellä Siahgerd) piirikunnassa ja vähemmässä määrin Shinwarissa ja Kuh-i-Safissa. Liikkeellä on lisäksi merkittävää vaikutusvaltaa Shikh Alin piirikunnassa. Muualla Parwanissa liikkeen vaikutusvalta on vähäinen.¹¹⁰ Shinwarin, Ghorbandin ja Charikarin piirikuntia lukuun ottamatta konfliktin intensiteetti kuuluu Parwanissa Afganistanin alhaisimmalle tasolle.¹¹¹ Taliban-liikkeen on raportoitu tappaneen Afganistanin turvallisuusjoukkojen jäsenten perheenjäseniä Shinwarin, Ghorbandin ja Kuh-i-Safin piirikunnissa.¹¹² Ghorbandista on lähtenyt 1673 maan sisäisesti siirtymään joutunutta maaliskuussa 2017.¹¹³

3.2.6. Wardak

Noin 600.000 asukkaan Wardakin (toiselta nimeltään Maidan Wardak) maakunnan pääkaupunki on noin 15.000 asukkaan Maidan Shahr.¹¹⁴ YK:n arvioima konfliktin intensiteetti kuuluu Wardakin länsiosassa Afganistanin alhaisimmalle tasolle, mutta se on korkea idässä etenkin Sayedabadissa, Nerkhissä ja Jalrizissa.¹¹⁵ Sayedabadin piirikunnan katsotaan olevan täysin Taliban-liikkeen hallinnassa.¹¹⁶ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta Jaghatua ja Jalga -nimellä kutsumaansa aluetta sekä suurinta osaa Sayedabadista, Chakista, Nerkhistä, Jalrizista ja pääkaupunki Maidan Shahrsta.¹¹⁷ Tarkkoja maakunta- tai piirikunta-kohtaisia lukuja siviiliuhreista ei ole saatavilla, mutta arviolta kolme prosenttia koko Keski-Afganistanin siviiliuhreista aiheutuu Wardakissa.¹¹⁸

Wardak on kuulunut turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Afganistanin keskitasoon.¹¹⁹ Taisteluiden määrässä ei tapahtunut kasvua aiempaan nähden vuonna 2016.¹²⁰ Wardak ei vaikuta olevan Taliban-liikkeen strategian kannalta keskeisimpiä alueita vuonna 2017. Kapinallistominnan on raportoitu rauhoittuneen maakunnassa vuoden 2017 alkukuukausina. Yhtenä Afganistanin vaarallisimmista pidetyn, Maidan Shahrsta Jalriziin johtavan tieyhteyden turvallisuustilanteen on myös raportoitu parantuneen.¹²¹ Levottomuudet maakunnassa ovat keskittyneet vahvasti Wardakin läpi kulkevien tieverkostojen varrelle: Kabul-Kandahar-valtatielle sekä Jalrizin läpi kulkevalle Kabul-Bamiyan-tielle.¹²² Maakunnan sijainti pääkaupunkiin johtavan Kabul-Kandahar-valtatien varrella on strategisesti merkittävä, mistä syystä Wardakiin on keskitetty paljon valtiollisia turvallisuusjoukkoja. Suurin osa maakunnassa tapahtuvasta väkivallasta on Taliban-liikkeen ja Afganistanin turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluita. Teiden varsilla esiintyy lisäksi myös matkustajien sieppauksia.¹²³ Taliban-liike ylläpitää maaseudun tukialueillaan omaa varjohallintoaan ja toimeenpanee ankaria rangaistuksia vastustajinaan pitämilleen henkilöille.¹²⁴

¹⁰⁹ Samuel Hall 2015 s.12

¹¹⁰ LWJ 28.3.2017, IEA 26.3.2017

¹¹¹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹¹² IWPR 27.1.2017

¹¹³ UN OCHA 30.4.2017

¹¹⁴ Samuel Hall 2015 s.12

¹¹⁵ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹¹⁶ LWJ 1.3.2017, 28.3.2017

¹¹⁷ IEA 26.3.2017

¹¹⁸ Landinfo 17.2.2017

¹¹⁹ EASO 2016 s.36–37

¹²⁰ UNAMA 2017

¹²¹ Tolo News 10.5.2017a

¹²² Landinfo 17.2.2017

¹²³ Landinfo 17.2.2017

¹²⁴ UNAMA 2017 s.70

Jalrizin piirikunta on vuodesta 2015 lähtien ollut Wardakin levottomin alue Talibanin alettua kohdistamaan hyökkäyksiään sinne.¹²⁵ Taliban on kesällä 2015 ja 2016 yrittänyt vallata Jalrizin piirikunnan keskuksen, mutta turvallisuusjoukot ovat lopulta onnistuneet saamaan tilanteen hallintaansa. Jalrizin lisäksi myös Sayedabad on pitkään kärsinyt levottomuuksista, ja Talibanin katsotaan pitävän piirikuntaa suurelta osin hallussaan.¹²⁶ Vähemmässä määrin turvallisuusselkkauksia tapahtuu myös maakunnan itäosassa sijaitsevilla Nerkhissä, Chakissa, Daimirdadissa, Maidan Shahrissa ja Jaghatussa.¹²⁷ Hazaroiden asuttama Behsudin alue on pysynyt rauhallisena ja viiranomaisten hallinnassa lukuun ottamatta keväisin esiintyviä laidunmaakiistoja alueelle saapuvien kuchi-paimentolaisten kanssa.¹²⁸ UNAMAN mukaan vuonna 2016 Wardakissa siepattiin 34 hazarasiviiliä hazaroiden ja kuchien laidunmaakiistojen yhteydessä.¹²⁹ Konflikti on aiheuttanut Wardakissa paikallisväestölle huomattavia vaikeuksia terveyspalveluiden saamisessa.¹³⁰ Wardakista on lähtenyt 42 maan sisäisesti siirtymään joutunutta helmikuussa 2017.¹³¹

3.3. Keski-Afganistanin ylänkö (Bamiyan, Daikundi)

Keski-Afganistanin ylängöllä kertyy Afganistanin alueista vähiten siviiliuhreja. Uhrien määrä kasvoi kuitenkin vuonna 2016 hieman edellisvuodesta: vuonna 2016 siviiliuhrien määrä oli 115, kun vuonna 2015 se oli ollut 58.¹³²

3.3.1. Bamiyan

Noin 400.000 asukkaan Bamiyanin maakunnan pääkaupunki on noin 30.000 asukkaan Bamiyan.¹³³ Bamiyan kuuluu Afganistanin konfliktin tasolta kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.¹³⁴ Talibanliikkeen vaikutusvalta Bamiyanin maakunnassa on vähäinen.¹³⁵ Liike katsoo vaikuttavansa ainoastaan pienessä osassa Kahmardin, Sheghanin ja Shibarin piirikuntia.¹³⁶ Bamiyanista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 20.4.2017 mennessä.¹³⁷

3.3.2. Daikundi

Noin 400.000 asukkaan Daikundin maakunnan pääkaupunki on noin 15.000 asukkaan Nili.¹³⁸ Daikundin turvallisuustilanteen on raportoitu heikentyneen vuonna 2016.¹³⁹ Daikundi kuuluu Afganistanin rauhallisimpiin maakuntiin, mutta Gizabissa ja Ishtarlayssa väkivalta on ollut melko korkealla tasolla.¹⁴⁰ Gizabissa ei kuitenkaan ole rekisteröity turvallisuusvälikohtauksia marraskuun 2016 ja huhtikuun 2017 välillä.¹⁴¹ Taliban-liike on ilmoittanut taistelevansa Ajristanin, Gizabin ja Kajranin piirikuntien hallinnasta. Liikkeellä on myös vaikutusvaltaa Kitissä, Ishtarlayssa ja Khadirissa.¹⁴² Oman ilmoituksensa mukaan Talibanilla ei ole valtaa Nawmeshissä, Shahristanissa, Ni-

¹²⁵ EASO 2016 s.57-60, Landinfo 17.2.2017

¹²⁶ Landinfo 17.2.2017

¹²⁷ Landinfo 17.2.2017, EASO 2016 s.57-60

¹²⁸ Landinfo 2017, EASO 2016 s.57-60

¹²⁹ UNAMA 02/2017 s.68

¹³⁰ Watchlist 6.3.2017 s.26

¹³¹ UN OCHA 30.4.2017

¹³² UNAMA 02/2017

¹³³ Samuel Hall 2015 s.12

¹³⁴ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹³⁵ LWJ 28.3.2017

¹³⁶ IEA 26.3.2017

¹³⁷ UN OCHA 30.4.2017

¹³⁸ Samuel Hall 2015 s.12

¹³⁹ UNAMA 02/2017

¹⁴⁰ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹⁴¹ Landinfo 8.5.2017

¹⁴² LWJ 28.3.2017

lissä, Miramorissa ja Sang-i-Takhtissa.¹⁴³ Daikundin Miramorista on lähtenyt seitsemän maan sisäisesti siirtymään joutunutta 20.4.2017 mennessä.¹⁴⁴

3.4. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul)

Etelä-Afganistan on aseellisesta konfliktista kaikkein eniten kärsinyt alue. Etelä-Afganistanin turvallisuustilanne heikkeni entisestään vuonna 2016. Siviiliuhrien määrä kasvoi 17 prosenttia edellisvuoteen verrattuna: alueella tilastoitiin vuonna 2016 yhteensä 2989 siviiliuhria, joista 1056 oli kuolemia ja 1933 loukkaantumisia.¹⁴⁵ Taistelut ovat jatkuneet vuoden 2017 puolella kiivaina, mutta intensiteetti on hieman laskenut maaliskuussa kapinallisille merkittävän tulolähteen oopiumin sadonkorjuukauden takia.¹⁴⁶ YK:n arvion mukaan konfliktin 'hot spot' -alue kattaa Kandaharin Neshin, Ghorakin, Mainashinin, Maiwandin, Khakrizin ja Shah Wali Kotin piirikunnat, Helmandin Sanginin, Marjan, Nawan, Washerin, Khanashinin, Musa Qalan, Kajakin ja Nawzadin piirikunnat, Uruzganin Chorani, Gizabin, Khas Uruzganin, Charchinon, Dehrawudin ja Shahid-i-Hassasin piirikunnat, Zabulin Dai Chupanin, Shahjoyn, Atgharin, Shamulzayn, Nawbaharin ja Arghandabin piirikunnat sekä Nimruzin Khashrudin. Suuressa osassa Etelä-Afganistania ainoastaan piirikunnan keskus on hallituksen ja humanitaaristen toimijoiden saavutettavissa, mutta koko ympäristö on kapinallisten hallinnassa.¹⁴⁷

3.4.1. Helmand

Noin miljoonan asukkaan Helmandin maakunnan pääkaupunki on noin 200.000 asukkaan Lashkargah.¹⁴⁸ Helmand on Afganistanin suurin maakunta ja maan oopiumintuotannon keskus, mikä tekee siitä strategisesti merkittävän alueen. Maakunnassa käydään jatkuvia taisteluita hallituksen joukkojen ja Taliban-liikkeen välillä. Helmandin 14 piirikunnasta kaikki ovat joko Taliban-liikkeen hallinnassa tai aktiivisten hyökkäysten kohteena.¹⁴⁹

Helmand kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.¹⁵⁰ YK:n mukaan konfliktin intensiteetti ja tilastoitujen turvallisuusselkkausten määrä kuului vuonna 2016 Afganistanin korkeimmalle tasolle Nad Alin, Marjan, Lashkargahin ja Nahr-i-Sarrajin piirikunnissa.¹⁵¹ Vuoden 2017 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Helmandissa aiheutui pääkaupunki Kabulin jälkeen eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin alueista.¹⁵² Helmandin turvallisuustilanne heikkeni merkittävästi vuoden 2016 aikana seurauksena Talibanin ja Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen välisten taisteluiden lisääntymisestä varsinkin Taliban-liikkeen Helmandin pääkaupungin Lashkargahin valtausyritysten yhteydessä elokuussa ja lokakuussa 2016.¹⁵³

Talibanin hyökkäykset kohdistuivat vuonna 2016 Afganistanin maakunnista kaikkein eniten Helmandiin. Taisteluiden aiheuttama siviiliuhrien määrä oli Helmandissa Afganistanin maakunnista kaikkein korkein.¹⁵⁴ Pelkät maataistelut aiheuttivat Helmandissa 497 siviiliuhria vuonna 2016 (164 kuolemaa ja 333 loukkaantumista), mikä oli 40 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.¹⁵⁵

¹⁴³ IEA 26.3.2017

¹⁴⁴ UN OCHA 30.4.2017

¹⁴⁵ UNAMA 02/2017

¹⁴⁶ UN OCHA 11.4.2017

¹⁴⁷ UN OCHA 9.5.2017 s.31

¹⁴⁸ Samuel Hall 2015 s.12

¹⁴⁹ LWJ 1.3.2017

¹⁵⁰ UNGA 3.3.2017

¹⁵¹ UN OCHA 31.12.2016 s.13, UN OCHA 14.3.2017

¹⁵² UNAMA 25.4.2017

¹⁵³ UNAMA 02/2017

¹⁵⁴ UNAMA 02/2017

¹⁵⁵ UNAMA 02/2017

Helmand kuuluu myös niiden maakuntien joukkoon, joissa tehdään kaikkein eniten ilmaiskuja.¹⁵⁶ Myös sisäisen pakolaisuuden määrässä mitattuna Helmand kuuluu Afganistanin levottomimpien maakuntien joukkoon. Afganistanin konfliktille epätyypilliseen tapaan taistelut ovat kansainvälisten joukkojen vetäytymisestä talvella 2015 lähtien jatkuneet Helmandissa intensiivisinä läpi vuoden ilman tavallisia talvitaukoja.¹⁵⁷ Kapinallisten valta on Afganistanin kaikista alueista merkittävinä Uruzganin ohella Helmandissa, jossa Yhdysvaltain arvion mukaan yhdeksän neljästätoista piirikunnasta on joko kapinallisten hallinnassa tai vaikutuspiirissä.¹⁵⁸ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa täysin Baghranin, Baghnin, Musa Qalan, Nawzadin, Nawan, Khanashinin (tunnetaan myös nimellä Rig), Dishun, Babajin, Nahr-i-Sarrajin ja Sanginin (23.3.2017 lähtien) piirikuntia. Garmsirissa, Marjassa, Nad Alissa, Gereshkissä, Kajakissa ja Washirissa liike ilmoittaa hallitsevansa alueita piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta. Liike väittää myös hallitsevansa suurinta osaa alueista pääkaupungissa Lashkargahissa.¹⁵⁹

Taliban käynnisti elokuussa 2016 laajan hyökkäyksen Lashkargahiin, Garmsariin, Nahr-i-Sarrajiiin, Nad Aliin, Nawa-i-Barakzaihin ja Nawzadiin. Talibanin pyrkimyksenä oli saartaa ja vallata Lashkargahin kaupunki. 1.8.–31.10.2016 UNAMA raportoi 123 siviiliuhria (31 kuolemaa ja 92 loukkaantumista) Helmandissa käydyistä taisteluista. Uhreista 66 prosenttia oli naisia ja lapsia. 80 prosenttia uhreista oli seurausta epätarkkojen räjähtävien aseiden käytöstä.¹⁶⁰ Taisteluista eniten kärsivät Nad Alin (120 siviiliuhria: 41 kuolemaa ja 79 loukkaantumista) ja Nahr-i-Sarrajin (106 siviiliuhria: 21 kuolemaa ja 85 loukkaantumista) piirikunnat. Lashkargahiin kohdistuneen hyökkäyksen lisäksi Afganistanin turvallisuusjoukot tekivät Talibanin-vastaisia operaatioita Pohjois-Helmandin Musa Qalassa, Nawzadissa ja Kajakissa.¹⁶¹ Taliban hyökkäsi tammi-helmikuussa 2017 samanaikaisesti useaan eri Helmandin piirikunnan keskukseseen.¹⁶² Taliban sai vallattua strategisesti merkittävän Sanginin piirikunnan keskuksen maaliskuussa 2017 kuukausia jatkuneiden taisteluiden jälkeen.¹⁶³

Kapinalliset ovat asettaneet Helmandissa erityisen paljon tienvarsipommeja suojakseen siviilien asuttamilla alueilla, joita pyrkivät hallitsemaan. Talibanin laajojen hyökkäysten aikana Lashkargahin ympäristöön 1.8.–31.10.2016 UNAMA tilastoi maakunnassa 71 siviiliuhria (33 kuolemaa ja 38 loukkaantumista), jotka olivat seurausta IED-räjähteistä. Määrä oli 48 prosenttia enemmän kuin samalla aikavälillä vuonna 2015. 1.8.–31.10.2016 kapinallisten tien varsille asettamat räjähteet aiheuttivat 71 siviiliuhria (33 kuolemaa ja 38 loukkaantumista). Hallituksen joukkojen tekemät ilmaiskut puolestaan aiheuttivat 39 siviiliuhria (21 kuolemaa ja 18 loukkaantumista).¹⁶⁴

Konflikti on aiheuttanut Helmandissa paikallisväestölle huomattavia vaikeuksia terveyspalveluiden saamisessa.¹⁶⁵ Dishun ja Baghranin piirikunnat ovat olleet täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueille.¹⁶⁶ Lashkargahista Kandahariin johtava valtatie oli suljettuna liikenteeltä pahimpien taisteluiden aikana elo-syyskuussa 2016.¹⁶⁷

¹⁵⁶ UNAMA 02/2017

¹⁵⁷ SIGAR 30.4.2017 s.92

¹⁵⁸ SIGAR 30.4.2017 s.88

¹⁵⁹ IEA 26.3.2017

¹⁶⁰ UNAMA 02/2017

¹⁶¹ UNAMA 02/2017

¹⁶² ISW 20.3.2017

¹⁶³ SIGAR 30.4.2017 s.82

¹⁶⁴ UNAMA 02/2017

¹⁶⁵ Watchlist 6.3.2017 s.16-18

¹⁶⁶ Pajhwok 28.2.2017

¹⁶⁷ UN OCHA 11/2016 s.11

Helmandista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 3649 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1024 lähti Nad Alista, 902 lähti Lashkargahista, 849 Garmsirista, 620 Sanginista ja 247 Nawa-i-Barakzaista.¹⁶⁸

3.4.2. Kandahar

Reilun miljoonan asukkaan Kandaharin maakunnan pääkaupunki on noin 500.000 asukkaan Kandahar.¹⁶⁹ Maakunta koostuu 18 piirikunnasta, joista Taliban Long War Journalin mukaan hallitsee neljää (Mianishin, Ghorak, Registan, Shorabak) ja taistelee vallasta yhdessä (Maruf).¹⁷⁰ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa samoja piirikuntia, mutta lisäksi suurinta osaa Maiwandin, Shah Wali Kotin, Khakrizin, Marufin ja Arghistanin piirikunnista. Taliban ei oman ilmoituksensa mukaan hallitse lainkaan alueita Dandissa, Panjwayissa, Zharissa, Arghandabissa, Damanissa, Takhta Polissa ja Spin Boldakissa.¹⁷¹

Kandahar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.¹⁷² Vuoden 2017 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Kandaharissa aiheutui Kabulin ja Helmandin jälkeen eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin alueista.¹⁷³ Kandaharin konfliktin intensiteetti kuuluu YK:n mukaan Afganistanin huippuluokkaan Maiwandin, Khakrizin ja Shah Wali Kotin piirikunnissa. Konfliktin taso on korkea myös Shorabakissa, Marufissa, Arghistanissa, Ghorakissa ja Kandaharin kaupungissa. Väkivallan taso on melko korkea kaikissa loppuisissa Kandaharin piirikunnissa.¹⁷⁴ EASO:n tilastojen perusteella Maiwandissa tapahtui Afganistanin kaikista piirikunnista eniten turvallisuusvälikohtauksia ja Shah Wali Kotissa 13. eniten.¹⁷⁵ Kapinalliset hallitsevat alueita Kandaharin luoteisosassa Helmandin maakunnan rajalla.¹⁷⁶ Registanin piirikunta on täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueelle. Piirikunta on harvaan asuttu.¹⁷⁷

Kandaharista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 6505 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 4711 lähti Neshistä, 969 Shah Wali Kotista ja 580 Ghorakista.¹⁷⁸

3.4.3. Nimruz

160.000 asukkaan Nimruzin maakunnan pääkaupungissa Zaranjissa on noin 130.000 asukasta.¹⁷⁹ Nimruzin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.¹⁸⁰ Zabulin maakunnasta tulleiden ISKP-mielisten taistelijoiden on huhuttu perustaneen harjoitusleirin Nimruzin maakuntaan vuoden 2017 alussa.¹⁸¹ Nimruz kuuluu konfliktin intensiivisyyttä eri mittareilla arvioitaessa Afganistanin rauhallsimpiin maakuntiin. Khashrudin piirikunnassa konflikti on kuitenkin ollut melko korkealla tasolla. Chakhansur taas kuuluu Afganistanin konfliktin intensiteetiltä rauhallsimpiin piirikuntiin. Zaranj,

¹⁶⁸ UN OCHA 30.4.2017

¹⁶⁹ Samuel Hall 2015 s.12

¹⁷⁰ LWJ 1.3.2017

¹⁷¹ LWJ 26.3.2017

¹⁷² UNGA 3.3.2017

¹⁷³ UNAMA 25.4.2017

¹⁷⁴ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016 s.9

¹⁷⁵ EASO 2016. EASO:n mukaan 15 turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna levottominta piirikuntaa ovat: Maiwand/Kandahar (468), Marjah/Helmand (461), Mehtarlam/Laghman (340), Ghaznin kaupunki (321), Sirkaray/Kunar (295), Nahr-i-Sarraj/Helmand (280), Andar/Ghazni (265), Nari/Kunar (255), Achin/Nangarhar (250), Sangin/Helmand (245), Alisheng/Laghman (245), Nad Ali/Helmand (217), Shah Wali Kot/Kandahar (216), Pol-i-Khomri/Baghlan (215) ja Alingar/Laghman (168).

¹⁷⁶ SIGAR 30.4.2017 s.88

¹⁷⁷ Pajhwok 28.2.2017

¹⁷⁸ UN OCHA 30.4.2017

¹⁷⁹ Samuel Hall 2015 s.12

¹⁸⁰ UNAMA 02/2017

¹⁸¹ ISW 20.3.2017

Kang ja Chahar Burjak ovat pysyneet melko rauhallisina.¹⁸² Nimruzissa ei Long War Journalin mukaan ole Taliban-alueita¹⁸³, mutta Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa Delaramia, Khashrudia ja Chakhansuria kokonaan niiden piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta ja lisäksi suurinta osaa Chahar Barkista ja Kangista.¹⁸⁴ Nimruzista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 20.4.2017 mennessä.¹⁸⁵

3.4.4. Uruzgan

Noin 400.000 asukkaan Uruzganin maakunnan pääkaupunki on noin 60.000 asukkaan Tirin Kot.¹⁸⁶ Maakunta koostuu kuudesta piirikunnasta: Dehrawud, Shahid-i-Hassas (toiselta nimeltään Charchino), Chora (toiselta nimeltään Chenarto), Tirin Kot ja Khas Uruzgan. Gizabin piirikunta kuuluu hallinnollisesti Daikundiin, mutta osa lähteistä laskee sen osaksi Uruzgania.¹⁸⁷ Uruzgan kuuluu Afganistanin levottomimpiin maakuntiin. Konfliktin intensiteetti kuului vuonna 2016 Afganistanin huippuluokkaan maakunnan kaikissa piirikunnissa Shahid-i-Hassasia lukuun ottamatta, jossa konfliktin taso oli kuitenkin myös korkea.¹⁸⁸ Kapinallisten hallinta on Afganistanin kaikista alueista merkittävintä Helmandin ohella Uruzganissa, jossa Yhdysvaltain mukaan neljä viidestä piirikunnasta on joko kapinallisten hallinnassa tai vaikutuspiirissä.¹⁸⁹ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Shahid-i-Hassasin piirikuntaa ja kiistelee vallasta muissa.¹⁹⁰ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta koko maakuntaa.¹⁹¹

Uruzganin turvallisuustilanne heikkeni voimakkaasti vuonna 2016 seurauksena Talibanin ja Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen välisten taisteluiden lisääntymisestä Taliban-liikkeen pyrittyä valtaamaan Uruzganin pääkaupungin Tirin Kotin. Taisteluiden aiheuttama siviilikuolleisuus oli Uruzganissa Afganistanin korkeimmalla tasolla Helmandin jälkeen. Maakunnassa aiheutui vuonna 2016 yhteensä 520 siviiliuhria (159 kuolemaa ja 366 loukkaantumista), mikä oli kolminkertainen määrä vuoteen 2015 verrattuna (141 siviiliuhria, joista 35 kuolemia ja 106 loukkaantumisia). 48 prosenttia siviiliuhreista vuonna 2016 aiheutui Dehrawudin piirikunnassa käydyissä taisteluissa.¹⁹² Vuoden 2017 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Uruzganissa aiheutui huomattavasti tiheämmin asuttujen Kabulin, Helmandin, Kandaharin ja Nangarharin jälkeen eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin alueista.¹⁹³

Uutisoinnin mukaan Uruzgan-Kandahar -valtatie on edelleen pysynyt Talibanin hallussa ja sulkevana viime syksyn taisteluista lähtien.¹⁹⁴ Kaikki Tirin Kotista piirikuntiin johtavat tiet ovat olleet kapinallisten hallinnassa lokakuusta 2016 lähtien, mutta kuitenkin auki siviili liikenteelle.¹⁹⁵ Useat koulut Uruzganin maaseudulla ovat olleet suljettuna konfliktista ja muista ongelmista johtuen.¹⁹⁶ Uruzganissa kolmen piirikunnan sekä pääkaupungin teleoperaattoriyhteydet ovat täysin katki heikon turvallisuustilanteen takia.¹⁹⁷ Kuulopuheiden mukaan poliisit käyttävät poikia laajamittaisesti

¹⁸² UN OCHA 13.3.2017, UN OCHA 31.12.2016

¹⁸³ LWJ 1.3.2017

¹⁸⁴ IEA 26.3.2017

¹⁸⁵ UN OCHA 30.4.2017

¹⁸⁶ Samuel Hall 2015 s.12

¹⁸⁷ EASO 2016, Landinfo 8.5.2017

¹⁸⁸ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 31.12.2016

¹⁸⁹ SIGAR 30.4.2017 s.88

¹⁹⁰ LWJ 1.3.2017

¹⁹¹ IEA 26.3.2017

¹⁹² UNAMA 02/2017

¹⁹³ UNAMA 25.4.2017

¹⁹⁴ Tolo News 11.2.2017

¹⁹⁵ UN OCHA 11/2016 s.11

¹⁹⁶ Landinfo 8.5.2017

¹⁹⁷ Pajhwok 1.3.2017

hyväksi Uruzganin maakunnassa. Toimittajat ja kansalaisjärjestöaktiivit ovat tunteneet olonsa erityisen uhatuksi Uruzganin maakunnassa. Uruzganissa on raportoitu hazaroiden sieppauksia.¹⁹⁸

Taistelut ovat jatkuneet Uruzganissa tammikuussa ja helmikuussa 2017. Taliban-taistelijat hyökkäsivät useisiin tarkastuspisteisiin Tirin Kotin kaupungin laitamilla.¹⁹⁹ Puhdistusoperaatiot, joihin on kuulunut ilmaiskuja, kapinallisten ajamiseksi pois Tirin Kotista ovat jatkuneet.²⁰⁰ Pajhwokin tilastoinnin mukaan Uruzganissa oli helmikuussa 2017 eniten uhreja (157) Nangarharin (431) ja Faryabin (199) jälkeen seurauksena aseellisista taisteluista ja ilmaiskusta Tirin Kotissa.²⁰¹ Tammikuu oli rauhallisempi: Pajhwok raportoi Uruzganissa 39 siviilivahinkoa, mikä oli 10. eniten koko maassa. Uhrit aiheutuivat taisteluista Tirin Kotissa ja ilmaiskusta Chorassa.²⁰²

Uruzganista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 13.062 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on enemmän kuin mistään muusta Afganistanin maakunnasta. Heistä 6578 lähti Chorasta (Chenarto) ja 6248 Tirin Kotista.²⁰³

3.4.5. Zabul

Noin 300.000 asukkaan Zabulin maakunnan pääkaupunki on noin 40.000 asukkaan Qalat.²⁰⁴ Zabulin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.²⁰⁵ Zabulin Shahjoyn piirikunta kuuluu konfliktin intensiteetiltä Afganistanin levottomimpiin alueisiin. Konfliktin taso on lisäksi korkea Arghandabis- ja Mizanissa. Qalatissa ja Daichopanissa väkivalta on melko korkealla tasolla. Tarnak wa Jaldak ja Atghar taas kuuluvat Afganistanin konfliktin intensiteetiltä rauhallisimpiin alueisiin.²⁰⁶ Kapinalliset hallitsevat alueita Zabulin luoteisosassa.²⁰⁷ Long War Journalin mukaan Kakarin (Khak-i-Afghanan) ja Arghandabin piirikunnat ovat Talibanin hallussa.²⁰⁸ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa Nawbaharia ja Khak-i-Afghania sekä suurinta osaa Daichopanista, Atgharista, Arghandabista, Mizanista, Seyurista, Shomulzaysta, Shahjoysta, Shahr-i-Safasta ja Shinkaysta.²⁰⁹ Zabulista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 2779 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1309 lähti Shomulzaysta, 994 Shahjoysta ja 476 Daychopanista.²¹⁰

3.5. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika)

UNAMA:n Kaakkois-Afganistanissa tilastoima siviiliuhrien määrä oli vuonna 2016 verrattain alhainen: vuonna 2016 yhteensä 340 siviilikuolemaa ja 563 haavoittunutta. Ainoastaan lännessä ja Keski-Afganistanin vuoristoalueella kertyi vähemmän siviiliuhreja.²¹¹

3.5.1. Ghazni

Noin 1,2 miljoonan asukkaan Ghaznin maakunnan pääkaupunki on noin 120.000 asukkaan Ghazni.²¹² YK:n tilastoinnin mukaan Ghazni kuuluu Afganistanissa viiden maakunnan joukkoon,

¹⁹⁸ UNAMA 02/2017

¹⁹⁹ ISW 20.3.2017

²⁰⁰ Tolo News 14.2.2017

²⁰¹ Pajhwok 6.3.2017

²⁰² Pajhwok 7.2.2017

²⁰³ UN OCHA 30.4.2017

²⁰⁴ Samuel Hall 2015 s.12

²⁰⁵ UNAMA 02/2017

²⁰⁶ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²⁰⁷ SIGAR 30.4.2017 s.88

²⁰⁸ LWJ 1.3.2017

²⁰⁹ IEA 26.3.2017

²¹⁰ UN OCHA 30.4.2017

²¹¹ UNAMA 02/2017

²¹² Samuel Hall 2015 s.12

joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.²¹³ Turvallisuusvälikohtaukset keskittyvät Kabul-Kandahar-valtatien varrella sijaitseviin piirikuntiin Ghaznin länsiosan hazara-alueiden ollessa rauhallisia.²¹⁴ Arviolta 70 prosenttia Ghaznin turvallisuusvälikohtauksista sattuu maakunnan läpi kulkevan Kabul-Kandahar -valtatien varrella ja etenkin sen Andarin, Ghaznin, Qarabaghin ja Waghazin läpi kulkevalla osuudella. Näistä Andar on kärsinyt eniten konfliktiin liittyvästä väkivallasta. Kapinalliset kohdistavat teiden varsilla iskujaan etenkin Afganistanin turvallisuusjoukkoja vastaan.²¹⁵ Kaakkois-Afganistanin siviiliuhreista (vuonna 2016 340 siviilikuolemaa ja 563 haavoitunutta) arviolta alle puolet kertyy Ghaznin maakunnassa.²¹⁶ Paikallisen uutistoimiston tilastoinnin mukaan maaliskuussa 2017 Ghaznissa aiheutui Afganistanin maakunnista 9. eniten kuolonuhreja ja loukkaantuneita (75 uhria, siviiliuhreja ei ole eritelty muista uhreista). Turvallisuusvälikohtauksen määrää mitattaessa Ghazni oli top 4:ssä Nangarharin, Kandaharin ja Helmandin ohella.²¹⁷ Tammi-helmikuussa 2017 Ghazni ei kuulunut niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtui eniten turvallisuusvälikohtauksia tai aiheutui eniten uhreja.²¹⁸

Andarin ja Ghaznin piirikunnat kuuluvat konfliktin intensiteetiltä Afganistanin levottomimpiin alueisiin. Väkivalta on korkealla tasolla myös Deh Yakissa, Girossa, Bahrami Shahidissa, Qarabaghissa, Muqurissa ja Gilanissa. Väkivalta on melko korkealla tasolla Ab Bandissa, Khwaja Omarissa, Zana Khanissa ja Jaghatussa. Muut Ghaznin alueet kuuluvat Afganistanin rauhallisimpiin.²¹⁹ EASO:n tilastojen perusteella Ghaznin kaupungissa tapahtui Afganistanin kaikista piirikunnista neljänneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia ja Andarissa seitsemänneksi eniten.²²⁰ Ajristanin, Nawan, Rashidanin ja Khogianin piirikunnat ovat täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueille.²²¹ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Nawan piirikuntaa ja taistelee vallasta Ghaznissa, Waghazissa ja Ajristanissa.²²² Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee Nawaa, Khogiania (tunnetaan myös nimellä Wali Mohammad Shahid), Rashidania ja Zana Khania sekä lähes koko Giron piirikuntaa. Taliban ilmoittaa hallitsevansa piirikunnan keskuksia lukuun ottamatta suurinta osaa Waghazin, Shilgharin, Deh Yakin, Qarabaghin, Ab Bandin, Gilanin, Moqurin, Khwaja Omarin ja Jaghatun piirikunnista. Talibanilla ei oman ilmoituksensa mukaan ole lainkaan valtaa Nawurissa, Ajristanissa ja Malistanissa.²²³

Ghaznista on lähtenyt 301 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 20.4.2017 mennessä, joista 56 on lähtenyt Andarista, 56 Nawasta, 49 Deh Yakista, 49 Ghaznin kaupungista, 35 Ajristanista, 28 Waghazista ja 28 Qarabaghista.²²⁴

3.5.2. Khost

Vajaan 600.000 asukkaan Khostin maakunnan pääkaupunki on noin 100.000 asukkaan Khost.²²⁵ Khostin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.²²⁶ Khost kuuluu kuitenkin Afganistanin konfliktin

²¹³ UNGA 3.3.2017

²¹⁴ UN OCHA 31.12.2016 s.13, Landinfo 8.11.2016

²¹⁵ Landinfo 8.11.2016

²¹⁶ UNAMA 02/2017, Landinfo 8.11.2016

²¹⁷ Pajhwok 6.4.2017

²¹⁸ Pajhwok 7.2.2017, Pajhwok 6.3.2017

²¹⁹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²²⁰ EASO 2016. EASO:n mukaan 15 turvallisuusvälikohtauksen määrässä mitattuna levottominta piirikuntaa ovat: Maywand/Kandahar (468), Marjah/Helmand (461), Mehtarlam/Laghman (340), Ghaznin kaupunki (321), Sirkanay/Kunar (295), Nahr-i-Sarraj/Helmand (280), Andar/Ghazni (265), Nari/Kunar (255), Achin/Nangarhar (250), Sangin/Helmand (245), Alisheng/Laghman (245), Nad Ali/Helmand (217), Shah Wali Kot/Kandahar (216), Pol-i-Khomri/Baghlan (215) ja Alingar/Laghman (168).

²²¹ Pajhwok 28.2.2017

²²² LWJ 1.3.2017

²²³ IEA 26.3.2017

²²⁴ UN OCHA 30.4.2017

²²⁵ Samuel Hall 2015 s.12

intensiteetiltä rauhallisempiin maakuntiin. Väkivalta on silti melko korkealla tasolla Khostin, Sabe-rin ja Jaji Maidanin piirikunnissa.²²⁷ Qalandarin ja Sparainin piirikunnat ovat täysin ilman tele-kommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueille.²²⁸ Khostissa ei Long War Journalin mukaan ole Talibanin hallitsemia tai vai-kutuspiiriin kuuluvia alueita.²²⁹ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee täysin Qalandarin piirikuntaa ja suurinta osaa Saberista. Liike hallitsee myös joitakin alueita Spirassa, Mestarbali-sa, Laganissa, Nadir Shah Kotissa, Musakhelissä, Gorbuzissa, Alishirissa, Bakissa ja Babrak Tanhassa. Oman ilmoituksensa mukaan Talibanilla ei ole valtaa Khostin kaupungissa, Doman-dossa, Dara Gatai Tanaissa, Zazi Maidanissa ja Mandozissa.²³⁰ Khostin eri alueilta lähti helmi-kuussa 2017 yhteensä 119 maan sisäisesti siirtymään joutunutta.²³¹

3.5.3. Paktia

Noin 430.000 asukkaan Paktian maakunnan pääkaupunki on noin 60.000 asukkaan Gardez.²³² Paktian Zormatin piirikunnassa väkivalta on korkealla tasolla, mutta muu maakunta on pysynyt rauhallisempana.²³³ Janikhelin piirikunta on Long War Journalin mukaan Talibanin hallinnassa.²³⁴ Taliban-liike itse on ilmoittanut hallitsevansa täysin Orman piirikuntaa sekä piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta myös Zormatia ja Janikheliä. Lisäksi liike väittää hallitsevansa alueita Sayed Karamissa, Laja Mangalissa, Ahmadkhelissä, Waza Zadraniissa, Tsamkanissa, pääkaupunki Gardezissa, Zazi Aryubissa ja Patanissa.²³⁵ Paktiasta on lähtenyt aikavälillä 1.1.–20.4.2017 yh-teensä 798 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 210 on lähtenyt Lija Ahmadkhelistä, 210 Alikhelistä (Jaji), 210 Zormatista ja 126 Zadraniasta.²³⁶

3.5.4. Paktika

Noin 540.000 asukkaan Paktikan maakunnan pääkaupunki on noin 13.000 asukkaan Sharan.²³⁷ Paktikan turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.²³⁸ Paktikassa väkivalta on vuonna 2016 ollut YK:n mukaan korkealla tasolla Gomalin piirikunnassa.²³⁹ Muualla maakunnassa turvallisuusväli-kohtausten lukumäärä on vähäinen.²⁴⁰ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Paktikassa Omnan ja Waza Khwan piirikuntia ja taistelee vallasta Yusufkhelissä, Yahyakhelissä, Barmalissa, Urgunissa, Nikassa, Zerokissa, Dilassa ja Gomalissa.²⁴¹ Taliban itse on ilmoittanut hallitsevansa täysin Nikan, Chaharbaran, Omnan, Dilan ja Gianin piirikuntia sekä osaa alueista Zirukissa, Go-malissa, Sar Hawzassa, Khoshamandissa, Wazakhwassa, Barmalissa, Urgunissa, Yusufkhelissä, Sarobissa, Janikhelissä, Sharanassa, Mata Khanissa, Yahyakhelissä, Khairkotissa, Tarwassa, Wormayissa ja Shakinissa.²⁴² Paktikasta on lähtenyt aikavälillä 1.1.–20.4.2017 476 maan sisäi-sesti siirtymään joutunutta, joista 126 on lähtenyt Dilasta.²⁴³

²²⁶ UNAMA 02/2017

²²⁷ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²²⁸ Pajhwok 28.2.2017

²²⁹ LWJ 1.3.2017

²³⁰ IEA 26.3.2017

²³¹ UN OCHA 30.4.2017

²³² Samuel Hall 2015 s.12

²³³ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²³⁴ LWJ 1.3.2017

²³⁵ IEA 26.3.2017

²³⁶ UN OCHA 30.4.2017

²³⁷ Samuel Hall 2015 s.12

²³⁸ UNAMA 02/2017

²³⁹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²⁴⁰ UN OCHA 31.12.2016 s.13

²⁴¹ LWJ 1.3.2017

²⁴² IEA 26.3.2017

²⁴³ UN OCHA 30.4.2017

3.6. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan)

Tilanne Pakistanin ja Afganistanin rajalla Itä-Afganistanissa on ollut kireä, minkä seurauksena Pakistan on helmikuussa 2017 tulittanut Nangarharin ja Kunarin raja-alueita ajaen yli 10.000 ihmistä siirtymään maan sisäisesti. Pakistan myös sulki Torkhamin ja Spin Boldakin rajanylityspaikat kuukauden ajaksi, mikä oli ensimmäinen pitkäkestoinen rajan sulkeminen sitten vuoden 2001 syyskuun.²⁴⁴ Itä-Afganistanin siviiliuhrien määrä on ollut hienoisessa laskussa vuoden 2014 ennätyslukuista: vuonna 2014 uhriluku oli 1813, vuonna 2015 taas 1647 ja vuonna 2016 uhrien lukumäärä laski 1595:een. Itä-Afganistanin siviilikuolleisuus on silti maan korkeimmalla tasolla etelän ja Keski-Afganistanin (kattaen pääkaupunki Kabulin) jälkeen.²⁴⁵

3.6.1. Kunar

Noin 440.000 asukkaan Kunarin maakunnan pääkaupunki on noin 50.000 asukkaan Asadabad.²⁴⁶ Ghaziabadin ja Narin piirikunnat kuuluvat väkivallan intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin piirikuntiin. Väkivallan taso on korkea myös muualla Kunarissa paitsi rauhallisempina pysyneissä Nurgalin, Chawkayn, Khas Kunarin ja Chapadaran piirikunnissa.²⁴⁷ EASO:n tilastojen perusteella Sarkanissa (Sirkanay) tapahtui Afganistanin kaikista piirikunnista viidenneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia ja Narissa 8. eniten.²⁴⁸

Kunarin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.²⁴⁹ Kunar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.²⁵⁰ Pakistanin Afganistanin puolelle tekemät iskut terroristijärjestöjä vastaan ajoivat ihmisiä siirtymään maan sisäisesti Sarkanin, Sarkanon, Khas Kunarin ja Dangamin piirikunnista 15.–23.2.2017 ja 1.–15.3.2017.²⁵¹ Taliban taistelee Long War Journalin mukaan Marawaran ja Dangamin piirikuntien hallinnasta.²⁵² Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Marawarasta, Khas Kunarista, Sarkanosta, Shegalista, Dangamista, Asmarista, Narista, Nurgulista, Chawkaista, Narangista, Watapurista, Chapadarasta (Dandi) ja joitakin alueita pääkaupunki Asadabadissa.²⁵³ Kunarista lähti aikavälillä 1.1.–20.4.2017 1764 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1522 lähti Sarkanista ja 104 Watapurista.²⁵⁴

3.6.2. Laghman

Noin 440.000 asukkaan Laghmanin maakunnan pääkaupunki on noin 30.000 asukkaan Mehtarlam.²⁵⁵ Mehtarlam ja sen ympäristö kuuluu Helmandin aktiivisen taistelualueen ohella Afganistanin alueisiin, joilla tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.²⁵⁶ Alishingin, Alingarin ja Mehtarlamien piirikunnat kuuluvat Afganistanin konfliktin intensiteetiltä kaikkein levottomimpiin piirikuntiin. Myös Dawlatshahissa väkivallan taso on korkea. Qarghayin piirikunta on kuitenkin pysynyt

²⁴⁴ UN OCHA 9.5.2017

²⁴⁵ UNAMA 02/2017

²⁴⁶ Samuel Hall 2015 s.12

²⁴⁷ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²⁴⁸ EASO 2016. EASO:n mukaan 15 turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna levottominta piirikuntaa ovat: Maywand/Kandahar (468), Marjah/Helmand (461), Mehtarlam/Laghman (340), Ghaznin kaupunki (321), Sirkanay/Kunar (295), Nahr-i-Sarraj/Helmand (280), Andar/Ghazni (265), Nari/Kunar (255), Achin/Nangarhar (250), Sangin/Helmand (245), Alisheng/Laghman (245), Nad Ali/Helmand (217), Shah Wali Kot/Kandahar (216), Pol-i-Khomri/Baghlan (215) ja Alingar/Laghman (168).

²⁴⁹ UNAMA 02/2017

²⁵⁰ UNGA 3.3.2017

²⁵¹ IOM 03/2017 s.13

²⁵² LWJ 1.3.2017

²⁵³ IEA 26.3.2017

²⁵⁴ UN OCHA 30.4.2017

²⁵⁵ Samuel Hall 2015 s.12

²⁵⁶ UN OCHA 31.12.2016 s.13

rauhallisempaa.²⁵⁷ EASO:n tilastojen perusteella Mehtarlamissa tapahtui Afganistanin kaikista piirikunnista kolmanneksi eniten turvallisuusvälikohtauksia, Alishengissä 11. eniten ja Alingarissa 15. eniten.²⁵⁸

Laghmanin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.²⁵⁹ Hallintoa vastustavien kapinallisryhmien, etenkin Taliban-liikkeen, sekä rikollisjärjestöjen läsnäolon pääkaupunki Mehtarlamissa sekä sitä ympäröivissä piirikunnissa on raportoitu lisääntyneen.²⁶⁰ Maakunnassa esiintyy jatkuvia taisteluita Taliban-liikkeen ja hallituksen joukkojen välillä.²⁶¹ Laghmanissa on siepattu lunnaita vastaan paikallisviranomaisille sekä kansalaisjärjestöille työskenteleviä henkilöitä.²⁶² Enemmistö tytöistä Laghmanissa ei käy koulua kapinallisten uhkailun takia.²⁶³

Taliban hyökkäsi Mehtarlamin kaupunkiin 2.-3.3.2017, mutta Afganistanin armeija onnistui torjumaan hyökkäyksen. Hyökkäystä seuranneita armeijan puhdistusoperaatioita Midanin, Dawood Qalan, Shakarmanin, Alishangin ja Dawlatshahin alueilla pakeni maan sisäisesti 2000 ihmistä.²⁶⁴ Taliban-liike tappoi 20.2.2017 viisi opiskelijaa Alingarin piirikunnassa.²⁶⁵ Taliban yritti Mehtarlamin lisäksi vallata toisenkin piirikunnan keskuksen Laghmanissa maaliskuussa 2017.²⁶⁶ Alingarin, Alishangin ja Dawlatshahin piirikunnat ovat olleet humanitaarisen avun ulottumattomissa konfliktin takia.²⁶⁷ Long War Journalin mukaan Laghmanissa ei ole Taliban-alueita²⁶⁸, mutta Taliban itse katsoo hallitsevansa piirikunnan keskusta lukuun ottamatta Badpashin aluetta sekä suurinta osaa Dawlatshahista, Alishangista ja Alingarista sekä osaa alueista pääkaupunki Mehtarlamissa ja Qarghayissa.²⁶⁹

3.6.3. Nangarhar

1,5 miljoonan asukkaan Nangarharin maakunnan pääkaupunki on noin 300.000 asukkaan Jalalabad.²⁷⁰ Nangarhar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusvelkkauksia.²⁷¹ Maakunnassa raportoidaan päivittäisiä taisteluita hallituksen joukkojen ja Talibanin tai ISKP:n välillä. Talibanilla ja ISKP:lla on maakunnassa tarkastuspisteitä, joissa ohikulkijoita pysäytetään ja tutkitaan.²⁷² Nangarhar kuuluu myös niiden maakuntien joukkoon, joissa tehdään kaikkein eniten ilmaiskuja²⁷³ Yhdysvaltain joukkojen ja Afganistanin kansallisen armeijan ISKP-järjestön vastaisten operaatioiden jatkuessa vuosina 2016-2017²⁷⁴. Nangarhar kuuluu Afganistanissa seitsemän maakunnan joukkoon, jotka ovat kärsineet eniten maataisteluita ja taisteluissa räjähtämättä jääneiden miinojen vaikutuksista.²⁷⁵ Nangarharissa tapahtui pää-

²⁵⁷ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

²⁵⁸ EASO 2016. EASO:n mukaan 15 turvallisuusvälikohtauksen määrässä mitattuna levottominta piirikuntaa ovat: Maywand/Kandahar (468), Marjah/Helmand (461), Mehtarlam/Laghman (340), Ghaznin kaupunki (321), Sirkany/Kunar (295), Nahr-i-Sarraj/Helmand (280), Andar/Ghazni (265), Nari/Kunar (255), Achin/Nangarhar (250), Sangin/Helmand (245), Alisheng/Laghman (245), Nad Ali/Helmand (217), Shah Wali Kot/Kandahar (216), Pol-i-Khomri/Baghlan (215) ja Alingar/Laghman (168).

²⁵⁹ UNAMA 02/2017

²⁶⁰ IOM 03/2017 s.13

²⁶¹ IOM 03/2017 s.10

²⁶² IOM 03/2017 s.13

²⁶³ IOM 03/2017 s.15

²⁶⁴ IOM 03/2017 s.13

²⁶⁵ IOM 03/2017 s.13

²⁶⁶ SIGAR 30.4.2017 s.83

²⁶⁷ UN OCHA 9.5.2017 s.17

²⁶⁸ LWJ 1.3.2017

²⁶⁹ IEA 26.3.2017

²⁷⁰ Samuel Hall 2015 s.12

²⁷¹ UNGA 3.3.2017

²⁷² IOM 03/2017 s.10

²⁷³ UNAMA 02/2017

²⁷⁴ AAN 15.4.2017

²⁷⁵ UNAMA 02/2017

kaupunki Kabulin jälkeen kaikkein eniten itsemurhaiskuja ja kompleksisia hyökkäyksiä: yhdeksäsä iskussa aiheutui vuonna 2016 yhteensä 126 siviiliuhria (37 kuolemaa ja 89 loukkaantumista).²⁷⁶ Esimerkiksi Jalalabadin kaupungissa 25.11.2016 tapahtuneissa kolmessa IED-iskussa kuoli viisi siviiliä ja haavoittui 32. Iskut oli suunnattu poliiseja vastaan.²⁷⁷ Ilmaiskujen seurauksena aiheutui Nangarharissa Kunduzin jälkeen eniten siviiliuhreja vuonna 2016: 38 kuolemaa ja 59 loukkaantumista.²⁷⁸ Lisäksi Pakistanin tekemät sotilasoperaatiot Afganistanin puolella aiheuttivat siviiliuhreja.²⁷⁹ Siviiliuhrien lukumääristä ei ole saatavilla maakuntakohtaisia tilastoja, mutta arviolta yli puolet koko Itä-Afganistanin siviiliuhreista voi olla peräisin Nangarharista.²⁸⁰

Vuosina 2016–2017 kiihtynyt afganistanilaisten paluumuutto Pakistanista on ollut raskasta etenkin Nangarharin resursseille, koska yli 70 prosenttia palaaajista on jäänyt maakuntaan, jossa kaikkein yleisimmin käytetty Torkhamin rajanylityspaikka sijaitsee. Enemmistö palaaajista on asettunut joko Jalalabadin kaupunkiin tai sitä ympäröiviin Sorkh Rudin, Behsudin, Khogianin, Rudatin ja Ghanikhelin piirikuntiin.²⁸¹ Keväällä 2017 sotatoimet ovat keskittyneet Achinin, Deh Balan (joka tunnetaan myös nimellä Haska Mina) ja Bati Kotin piirikuntiin. Pakistan on tehnyt iskuja maiden välisellä rajaseudulla toimivia terroristijärjestöjä vastaan. Tulituksessa on kuollut ja joutunut siirtymään maan sisäisesti myös siviilejä Lalpurin piirikunnasta.²⁸² Vuoden 2017 ensimmäisten kolmen kuukauden aikana Nangarharissa aiheutui Kabulin, Helmandin ja Kandaharin jälkeen eniten siviiliuhreja kaikista Afganistanin alueista.²⁸³

Taliban hallitsee alueita Nangarharin maaseudulla ja kerää asukkailta veroja. Nangarharissa tapahtuu myös kansainvälisten humanitaaristen järjestöjen työntekijöiden ja keskisuurten yritysten omistajien sieppauksia.²⁸⁴ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Hesarakin ja Shirzadin piirikunnista sekä suurinta osaa Khogianista, Bati Kotista ja Lalpurista. Sorkhrodissa, Chaparharissa, Pachir wa Agamissa, Mohmand Darassa ja Ghanikhelissä liike katsoo hallitsevansa puolta maaperästä, Rodatissa ja Behsudissa puolestaan neljäsosaa. Liike tekee yksittäisiä iskuja Kamassa, Khewassa, Dara-i-Nurissa, Gwashtassa ja Dur Babassa. Taliban hallitsee myös joitakin alueita Deh Balassa, Kotissa, Spin Gharissa, Achinissa ja Nazyanissa.²⁸⁵ ISIS-järjestö on läsnä Nangarharin eteläosassa, missä se ylläpitää hirmuvaltaa: liike on ajanut pois kilpailijanaan pitämänsä Talibanin kannattajat, tappanut Afganistanin armeijan sotilaita, vanginnut vastustajinaan pitämiään henkilöitä, sulkenut terveyskeskukset ja koulut, polttanut paikallisten taloja sekä tuhonnut paikallisten elinkeinot kieltämällä oopiumin ja marihuanan viljelyä. Suuri osa väestöstä on paennut alueelta. Paikallisväestön olosuhteista ISKP:n hallitsemilla alueilla on pystytty saamaan erittäin puutteellisesti tietoa, koska toimittajat eivät pääse alueelle ja suurin osa perinteisistä kylänvanhimmista on joutunut lähtemään.²⁸⁶

ISKP valtasi heinäkuussa 2015 kahdeksan piirikuntaa (Achin, Nazyan, Deh Bala, Kot, Khogiani, Shirzad, Pachir wa Agam ja Chaparhar) Nangarharin eteläosassa, joista järjestö edelleen hallitsee alueita neljässä (Achin, Nazyan, Deh Bala ja Kot). Alueet olivat tätä ennen pääosin Talibanliikkeen hallinnassa.²⁸⁷ Afganistanin armeija on Yhdysvaltain erikoisjoukkojen tukemana tehnyt jatkuvia maaoperaatioita ja ilmaiskuja järjestöä vastaan vuosina 2016–2017. Taistelut ovat olleet erityisen intensiivisiä huhtikuussa 2017.²⁸⁸ Yhdysvaltain armeija pudotti 13.4.2017 'Massive Ord-

²⁷⁶ UNAMA 02/2017 s.61

²⁷⁷ UNAMA 02/2017 s.55

²⁷⁸ UNAMA 02/2017 s.84

²⁷⁹ UNAMA 02/2017 s.38

²⁸⁰ Landinfo 13.10.2016

²⁸¹ AAN 12.5.2017

²⁸² IOM 3/2017 s.13

²⁸³ UNAMA 25.4.2017

²⁸⁴ IOM 3/2017 s.13

²⁸⁵ IEA 26.3.2017

²⁸⁶ AAN 15.4.2017

²⁸⁷ AAN 15.4.2017, AAN 27.9.2016, AAN 27.7.2016

²⁸⁸ AAN 15.4.2017

nance Air Blast’ -pommin eli 11 tonnin MOAB-pommin ISKP:n tukikohtana toimivaan luolaverkoston Pakistanin rajalla sijaitsevalla vuoristoisella heimoalueella Nangarharin eteläosan Achinin piirikunnassa Mamandin laaksossa Asadkhelin alueella. Pommi on ydinasetta lukuun ottamatta voimakkain koskaan taistelussa käytetty ase.²⁸⁹

Nangarharin pääkaupungissa Jalalabadissa ja maakunnan pohjoisosissa esiintyy satunnaisia iskuja ja hyökkäyksiä, jotka pääsääntöisesti kohdistuvat valtiollisia turvallisuusjoukkoja vastaan. Laajemmat taistelut ovat harvinaisia. Nangarharin eteläosissa varsinkin alueilla, joilla ISKP-järjestöllä on jalansijaa, turvallisuustilanne on selvästi huonompi.²⁹⁰ Nangarharin maakunnan kaakkoisosan piirikunnissa vaikuttava ISKP-järjestö kohdistaa usein väkivaltaa siviilejä, kuten heimonvanhimpia sekä uskonharjoituspaikkoja, kouluja ja terveydenhuoltoa vastaan.²⁹¹ ISKP:n aiheuttamien siviiliuhrien määrä yli kaksinkertaistui Nangarharissa vuonna 2016 edellisvuoteen verrattuna. Uhreja kertyi vuonna 2016 yhteensä 187, joista 57 oli kuolemia ja 130 loukkaantumisia verrattuna 80 siviiliuhriin (37 kuolemaa ja 43 loukkaantumista) vuonna 2015. 59 prosenttia ISKP:n aiheuttamista siviiliuhreista oli kohdistettuja murhia, 23 prosenttia itsemurha/kompleksisia iskuja ja 10 prosenttia maataisteluita. ISKP oli lisäksi vastuussa 12 tapauksesta, joissa siepattiin 116 siviiliä ja aiheutui 10 siviilikuolemaa.²⁹²

Nangarharin Pachir wa Agamin piirikunnasta lähti vuonna 2016 suuri määrä maan sisäisiä siirtolaisia pakoon ISKP:n ja Afganistanin turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluita.²⁹³ ISKP sieppasi piirikunnassa 61 siviiliä 19.10.2016, joista 56 ovat pysyneet vangittuina Achinin piirikunnan Shadalin alueella.²⁹⁴ Nangarhar oli Pajhwokin tilastoinnin mukaan Afganistanin selvästi levottomin maakunta helmikuussa 2017, jolloin maakunnassa aiheutui 431 kuollutta ja loukkaantumista. Uhreja kertyi etenkin Deh Balassa, Kotissa, Achinissa ja Nazyanissa tehdyissä ilmaiskussa.²⁹⁵ Tammikuu oli helmikuuta rauhallisempi Nangarharin uhriluvun ollessa 89 koostuen pääasiassa Deh Balassa ja Achinissa tehtyjen ilmaiskujen uhreista.²⁹⁶ Pajhwokin vuoden 2016 viiden viimeisen kuukauden tilastojen mukaan Nangarharissa aiheutui Afganistanin maakunnista kaikkein eniten uhreja (1389), joita oli paljon Achinissa (260), Pachir wa Agamissa (171), Hesarakissa (138), Chaparharissa (113) ja Bati Kotissa (93).²⁹⁷

Nangarharin eteläosassa on toukokuussa 2017 raportoitu myös taisteluista Taliban-liikkeen ja ISKP:n välillä etenkin Chaparharin piirikunnassa.²⁹⁸ Konflikti on aiheuttanut Nangarharissa paikallisväestölle huomattavia vaikeuksia terveystalveluiden saamisessa.²⁹⁹ Etenkin Pachir wa Agam, Deh Bala, Achin, Nazyan, Dur Baba, Kot, Lalpur ja Mohmand Dara ovat olleet humanitaarisen avun ulottumattomissa.³⁰⁰

Nangarharista on lähtenyt aikavälillä 1.1.–20.4.2017 6418 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 6174 on lähtenyt Lalpurista ja 147 Achinista.³⁰¹ Vuonna 2016 Pachir wa Agamista lähti Af-

²⁸⁹ AAN 15.4.2017

²⁹⁰ Landinfo 13.10.2016. Alueet joilla ISKP-järjestöllä on ollut vaikutusvaltaa ovat Achin, Kot, Deh Bala (Haska Mina), Nazyan, Chaparhar, Bati Kot ja Pachir wa Agam.

²⁹¹ UNAMA 02/2017 s.80

²⁹² UNAMA 02/2017 s.79–80

²⁹³ UNAMA 02/2017 s.37

²⁹⁴ UNAMA 02/2017 s.80

²⁹⁵ Pajhwok 6.3.2017

²⁹⁶ Pajhwok 7.2.2017

²⁹⁷ Pajhwok 4.1.2017 Nangarhar 1389, Helmand 1176, Kunduz 741, Uruzgan 724, Farah 669, Ghazni 577, Kabul 559, Jawzjan 455, Paktia 387 ja Faryab 369.

²⁹⁸ LWJ 1.5.2017b

²⁹⁹ Watchlist 6.3.2017 s.22-25

³⁰⁰ UN OCHA 9.5.2017 s.17

³⁰¹ UN OCHA 30.4.2017

ganistanin kaikista alueista seitsemänneksi eniten konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita.³⁰²

3.6.4. Nuristan

Noin 150.000 asukkaan Nuristanin maakunnan pääkaupunki on noin 1500 asukkaan Paroon.³⁰³ Nuristan kuuluu Afganistanin rauhallisimpiin alueisiin, paitsi Kamdeshissa väkivallan taso on korkea.³⁰⁴ Lisäksi Waygalissa on ollut aktiivisia taisteluita toukokuun alussa 2017.³⁰⁵ Väkijoukko tapoi luvatta karanteen pariskunnan Waman piirikunnassa helmikuussa 2017. Alue on hallituksen joukkojen hallinnassa, mutta Talibanilla on piirikunnassa paikoittaista valtaa.³⁰⁶ Long War Journalin mukaan Taliban taistelee vallasta Waygalin piirikunnassa.³⁰⁷ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee täysin Mandolin piirikuntaa ja piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta myös Kamdeshia, Wanat Waygalia ja Do Abia. Liike katsoo hallitsevansa suurinta osaa Barg Matalista, Wamasta ja Nuragramista sekä neljäsosaa pääkaupunki Parunista.³⁰⁸ Nuristanista on lähtenyt 22 maan sisäisesti siirtymään joutunutta tammikuussa 2017.³⁰⁹

3.7. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar)

UNAMA tilastoi Koillis-Afganistanissa 1270 siviiliuhria (382 kuolemaa ja 888 loukkaantumista) vuonna 2016, mikä oli vähemmän kuin vuonna 2015, jolloin alueen siviilikuolleisuus nousi ennätyslukemiin (1982 sisältäen kuolleet ja loukkaantuneet). Vuonna 2016 siviilikuolleisuus oli Koillis-Afganistanissa maan keskitasoa, kun vuonna 2015 se oli etelän jälkeen kaikkein korkein.³¹⁰ Talibanin vuoden 2017 keväthyökkäys on lähtenyt vahvasti käyntiin Koillis-Afganistanissa, minkä perusteella turvallisuustilanne vaikuttaa pysyvän alueella epävakana.³¹¹

3.7.1. Badakhshan

Noin miljoonan asukkaan Badakhshanin maakunnan pääkaupunki on noin 80.000 asukkaan Faizabad.³¹² Suurimmassa osassa Badakhshanin maakuntaa konfliktin intensiteetti ja turvallisuusvälikohtausten määrä on alhaisella tasolla.³¹³ Jormin, Yamganin, Wardujin, Raghistanin, Yawan, Argon, Faizabadin ja Baharakin piirikunnissa on kuitenkin käyty taisteluita huhtikuussa 2017.³¹⁴ Taliban valtasi Zibakin piirikunnan keskuksen heti keväthyökkäyksensä julistamisen jälkeen 28.4.2017.³¹⁵ Wardujin ja Yamganin piirikunnat ovat täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueille.³¹⁶ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Yamganin, Baharakin ja Wardujin piirikuntia ja taistelee vallasta Kishimissa, Raghistanissa, Argossa, Arghanj Khawssa, Darayimissa, Khashissa ja Jormissa.³¹⁷ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee täysin Wardujia ja Yamgania sekä piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta myös Jormia ja Raghistania. Liike väittää hallitsevansa myös suurta osaa Baharakista, Kuhistanista, Yawasta, Yaftal Payinista, Tagabista, Argosta, Darayemis-

³⁰² UN OCHA 12.3.2017

³⁰³ Samuel Hall 2015 s.12

³⁰⁴ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

³⁰⁵ Pajhwok 7.5.2017

³⁰⁶ NY Times 13.2.2017

³⁰⁷ LWJ 1.3.2017

³⁰⁸ IEA 26.3.2017

³⁰⁹ UN OCHA 30.4.2017

³¹⁰ UNAMA 02/2017

³¹¹ UNAMA 6.5.2017

³¹² Samuel Hall 2015 s.12

³¹³ UN OCHA 31.12.2016 s.13

³¹⁴ UN OCHA 11.4.2017

³¹⁵ Tolo News 2.5.2017

³¹⁶ Pajhwok 28.2.2017

³¹⁷ LWJ 1.3.2017

ta, Shohadasta, Arghanj Khaw'sta, Keran wa Munjanista ja neljäsosaa pääkaupunki Faizabadista. Eristyneissä Khashin, Tashkanin, Mamain, Nasain, Shakain, Kof Abin, Khwahanin, Zibakin, Shaghnanin, Ishkashamin, Shahr-i-Bozorgin ja Wakhanin piirikunnissa kummallakaan osapuolella ei ole merkittävää valtaa hallituksen kontrolloidessa piirikuntien keskuksia.³¹⁸ Jormista on lähtenyt 441 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 20.4.2017 mennessä.³¹⁹ Talibanin huhtikuun lopussa Zibakiin tekemää hyökkäystä pakeni YK:n alustavan arvion mukaan lähes 4000 ihmistä.³²⁰

3.7.2. Baghlan

Noin 900.000 asukkaan Baghlanin maakunnan pääkaupunki on noin 200.000 asukkaan Pol-i-Khomri.³²¹ Maakunta koostuu 14 piirikunnasta, joista Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee kahta (Dahana-i-Ghori ja Tala wa Barfak) ja taistelee vallasta kahdessa (Baghlan-i-Jadid, joka tunnetaan myös nimellä Baghlan-i-Markazi, ja Pol-i-Khomri).³²² Maakunnan väestön enemmistön muodostavat tadzikit, mutta maakunnassa on myös merkittävä pashtuvähemmistö.³²³

Baghlanin maakunnan turvallisuustilanne on heikentynyt viime vuosina. Taliban-liikkeen vaikutusvalta maakunnassa on kasvanut erityisesti syksyllä 2015 tapahtuneesta Kunduzin kaupungin valtaamisesta lähtien.³²⁴ Baghlan on noussut Afganistanissa seitsemän maakunnan joukkoon, jotka vuonna 2016 kärsivät kaikkein eniten maataisteluista sekä taisteluissa räjähtämättä jääneistä miinoista. Taisteluiden määrä lisääntyi Baghlanissa vuonna 2016 edelliseen vuoteen verrattuna.³²⁵ Talibanin vahvinta aluetta Baghlanissa ovat Gadi-heimon asuttamat alueet Baghlan-i-Jadidin piirikunnassa. Lisäksi vuoristoiset Tala wa Barfakin ja Burkan piirikunnat ovat Taliban-liikkeen keskeistä tukialuetta. Uzbekkienemmistöisessä Burkassa Talibanin lisäksi myös Islamic Movement of Uzbekistan -ryhmittymällä on jalansijaa.³²⁶ Taliban ei ole tähän mennessä tehnyt suoraa hyökkäystä Pol-i-Khomrin kaupunkiin, vaikka asukkaat ovatkin pelänneet tätä naapurimaakunnan pääkaupunki Kunduzin syksyn 2015 valtauksesta lähtien. Taliban kuitenkin hallitsee alueita muutama kilometri pääkaupungin ulkopuolella ja on ampunut näiltä alueilta raketteja kohti Pol-i-Khomria aiheuttaen siviiliuhreja. Kiivaimmat taistelut on käyty Dand-i-Ghorin alueella Dahana-i-Ghorin piirikunnassa Talibanin vallattua alueen syyskuussa 2015. Taisteluista seurasi kymmeniä siviiliuhreja, noin 250 maan sisäisesti siirtymään joutunutta perhettä ja koulujen väliaikainen sulkeminen alueella.³²⁷ Talibanin lisäksi siivilejä vastaan rikoksia ovat tehneet Baghlanissa hallituksen kanssa yhteistyössä toimivat epäviralliset asejoukot. Suurin osa joukoista koostuu Andarabin piirikunnasta tulevista tadzikeista.³²⁸

EASO:n Baghlanissa tilastoimista turvallisuusvälikohtauksista suurin osa tapahtuu Pol-i-Khomrin ja Baghlan-i-Jadidin piirikunnissa. EASO:n tilastojen perusteella Pol-i-Khomrissa tapahtui Afganistanin kaikista piirikunnista 14. eniten turvallisuusvälikohtauksia.³²⁹ Baghlanissa käydyt taistelut ovat keskittyneet maakunnan läpi kulkevien strategisesti merkittävien Balkh-Parwan- ja Parwan-Kunduz- valtateiden varrella sijaitseville alueille Baghlan-i-Jadidin, Pol-i-Khomrin ja Dahana-i-

³¹⁸ IEA 26.3.2017

³¹⁹ UN OCHA 30.4.2017

³²⁰ UN OCHA 6.5.2017

³²¹ Samuel Hall 2015 s.12

³²² LWJ 1.3.2017

³²³ Landinfo 21.4.2017

³²⁴ AAN 15.8.2016, AAN 21.10.2015

³²⁵ UNAMA 02/2017. Maakunnat ovat Kandahar, Helmand, Faryab, Herat, Nangarhar, Baghlan ja Kunduz.

³²⁶ AAN 21.10.2015

³²⁷ AAN 21.10.2015, AAN 15.8.2016

³²⁸ AAN 21.10.2015

³²⁹ EASO 2016 s.120–123. EASO:n mukaan 15 turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna levottominta piirikuntaa ovat: Maywand/Kandahar (468), Marjah/Helmand (461), Mehtarlam/Laghman (340), Ghaznin kaupunki (321), Sirkanay/Kunar (295), Nahr-i-Sarraj/Helmand (280), Andar/Ghazni (265), Nari/Kunar (255), Achin/Nangarhar (250), Sangin/Helmand (245), Alisheng/Laghman (245), Nad Ali/Helmand (217), Shah Wali Kot/Kandahar (216), Pol-i-Khomri/Baghlan (215) ja Alingar/Laghman (168).

Ghorin piirikunnissa. Talibanilla on teiden varsilla sijaitsevilla tukialueillaan tarkastuspisteitä, joilla he pysäyttävät, verottavat ja tarkkailevat ohikulkevaa liikennettä.³³⁰

Pol-i-Khomri kuuluu väkivallan intensiteetiltä Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso on korkea myös Dahana-i-Ghorissa ja Baghlan-i-Jadidissa. Tala wa Barfak on seuraavaksi levottomin alue, mutta muualla maakunnassa konfliktin intensiteetti on ollut alhainen.³³¹ Arviolta alle 30 prosenttia Koillis-Afganistanin siviiliuhreista aiheutuu Baghlanissa.³³² Taliban pyrki valtaamaan Baghlan-i-Jadidin piirikunnan heti keväthyökkäyksensä julistamisen jälkeen 28.4.2017, mutta Afganistanin turvallisuusjoukot onnistuivat ajamaan kapinalliset alueelta.³³³ Taliban teki hyökkäyksiä armeijan tukikohtiin Baghlan-i-Jadidissa myös maaliskuussa 2017. Taliban pyrkii saamaan piirikunnan läpi kulkevan tieyhteyden hallintaansa mahdollistaakseen Kunduzin kaupungin valtaamisen, koska tieyhteyden sulkemisella liike pystyy estämään tuen lähettämisen Kunduzissa oleville joukoille.³³⁴ Baghlan-i-Jadidissa turvallisuusvälikohtaukset ovat keskittyneet valtateiden varrelle.³³⁵ Khanjanin, Khost wa Ferengin, Fereng wa Gharun, Gozargah-i-Nurin, Pol-i-Hesarin, Deh Salehin, Andarabin, Nahrinin ja Khwajahejranin piirikunnat ovat pysyneet suhteellisen rauhallisina.³³⁶

Baghlanista on tullut erityisen haavoittuvainen alue Talibanin hyökkäyksille.³³⁷ Joulukuussa 2016 Taliban hallitsi Dahana-i-Ghorin piirikuntaa ja taisteli vallasta Burkassa, Baghlan-i-Jadidissa, Pol-i-Khomrissa, Doshissa ja Tala wa Barfakissa.³³⁸ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Dahana-i-Ghorin ja Tala wa Barfakin piirikuntia ja taistelee vallasta Pol-i-Khomrissa ja Baghlan-i-Jadidissa.³³⁹ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee samoja kahta piirikuntaa sekä lisäksi suurta osaa Long War Journalin kiistellyinä mainitsemista kahdesta piirikunnasta. Taliban katsoo hallitsevansa lisäksi pieniä alueita Burkassa ja Doshissa, mutta Khanjanissa, Pol-i-Hesarissa, Deh Balassa, Banussa, Jalgassa, Khost wa Ferengissa ja Gozargahissa liikkeellä ei oman ilmoituksensa mukaan ole lainkaan valtaa.³⁴⁰

Baghlanin turvallisuustilanne on pysynyt epävakana myös vuoden 2017 puolella. Baghlan-i-Jadidissa on käyty Talibanin ja turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluja siviilien asuttamalla alueella.³⁴¹ Erityisen levotonta on ollut Tala wa Barfakissa, jonka keskuksen Taliban valtasi maaliskuun alussa, minkä jälkeen turvallisuusjoukot saivat alueen kuitenkin parissa päivässä takaisin hallintaansa. Taliban pyrkii valtaamaan piirikunnan käyttääkseen sitä kulkureittinään etelästä pohjoiseen.³⁴² Tammikuussa 2017 piirikunnassa tapettiin kahdeksan hazarataustaista kaivostyöläistä.³⁴³ Vuoristoisesta Tala wa Barfakista kestää tieyhteyden huonokuntoisuuden takia 10 tuntia Baghlanin pääkaupunkiin Pol-i-Khomriin, missä sijaitsee maakunnan keskussairaala. Kulkuyhteyden pituus on nostanut synnyttämään matkaavien naisten ja vastasyntyneiden lasten kuolleisuutta alueella.³⁴⁴

Baghlanista on aikavälillä 1.1.–20.4.2017 lähtenyt 11.541 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Uruzganin jälkeen eniten koko Afganistanissa. Heistä 6440 on lähtenyt

³³⁰ AAN 21.10.2015, AAN 15.8.2016

³³¹ UN OCHA 31.12.2016 s.13

³³² Landinfo 21.4.2017 s.11

³³³ Tolo News 29.4.2017

³³⁴ ISW 20.3.2017

³³⁵ Landinfo 21.4.2017

³³⁶ Landinfo 21.4.2017

³³⁷ AAN 27.1.2017

³³⁸ Landinfo 21.4.2017

³³⁹ LWJ 1.3.2017

³⁴⁰ IEA 26.3.2017

³⁴¹ Tolo News 6.3.2017

³⁴² Tolo News 4.3.2017

³⁴³ Tolo News 7.1.2017

³⁴⁴ Tolo News 13.1.2017

Baghlan-i-Jadidista, 4249 Pol-i-Khomrista ja 810 Dahana-i-Ghorista.³⁴⁵ Pol-i-Khomrin piirikunnasta lähti vuonna 2016 Afganistanin alueista neljänneksi eniten maan sisäisesti siirtymään joutuneita Kunduzin, Farahin ja Tirin Kotin jälkeen.³⁴⁶

3.7.3. Kunduz

Noin miljoonan asukkaan Kunduzin maakunnan pääkaupunki on noin 200.000 asukkaan Kunduz.³⁴⁷ Maakunta koostuu seitsemästä piirikunnasta, joista Qala-i-Zal, Kunduz, Dasht-i-Archi ja Khanabad kuuluvat Afganistanissa niihin alueisiin, joissa konfliktin intensiteetti on kaikkein korkein. Väkivalta on ollut korkealla tasolla myös lopuissa Kunduzin piirikunnissa (Imam Sahib, Chardara, Aliabad).³⁴⁸ Suurin osa Koillis-Afganistanin siviiliuhreista aiheutuu Kunduzissa.³⁴⁹

Kunduz on jo pitkään ollut Pohjois-Afganistanin epävakain maakunta.³⁵⁰ Kunduz on ollut vuosina 2015, 2016 ja 2017 Talibanin keskeisimpiä hyökkäysten kohteita koko maassa. Maataistelut aiheuttivat Kunduzissa koko maassa neljänneksi eniten siviiliuhreja Helmandin, Uruzganin ja Faryabin jälkeen vuonna 2016 (342 siviiliuhria, joista 75 kuolemia ja 267 loukkaantumisia). Kunduz kuuluu Afganistanissa seitsemän maakunnan joukkoon, jotka vuonna 2016 kärsivät kaikkein eniten maataisteluista sekä taisteluissa räjähtämättä jääneistä miinoista. Kunduzista lähti koko maassa eniten maan sisäisesti siirtymään joutuneita vuonna 2016 pääasiassa Talibanin loka-kuussa tekemän Kunduzin kaupungin valtauksen takia. Kunduzissa oli viime vuonna Afganistanin maakunnista kaikkein eniten ilmaiskujen aiheuttamia siviiliuhreja: 52 kuolemaa ja 108 loukkaantumista.³⁵¹

Taliban on väliaikaisesti valloittanut Kunduzin kaupungin 2015 ja 2016 syksyinä. Talibanin vuoden 2015 hyökkäys Kunduziin aiheutti ainakin 896 siviiliuhria, jotka olivat pääasiassa peräisin maataisteluista.³⁵² Talibanin vahvin tukialue koko Koillis-Afganistanissa on Chardaran piirikunta Kunduzissa, jonka arvioidaan olevan lähes täysin Talibanin hallinnassa. Viereinen Aliabadin piirikunta on usein vaihtanut hallintaa hallituksen joukkojen ja Talibanin välillä, mutta piirikunnan keskus on pääsääntöisesti pysynyt hallituksen valvonnassa.³⁵³ Taliban on useaan otteeseen vallannut myös Dasht-i-Archin ja Qala-i-Zalin piirikuntien keskukset. Taisteluista on käyty myös Imam Sahibin ja Khanabadin piirikuntien hallinnasta.³⁵⁴ Taliban pitää tarkastuspisteitä Kunduz-Takhar-valtatien varrella ja on pysäyttänyt ja siepannut tiellä matkustajia ja sulkenut tieyhteyksiä.³⁵⁵ Konflikti on aiheuttanut Kunduzissa paikallisväestölle huomattavia vaikeuksia terveystalveluiden saamisessa etenkin Talibanin valloitetun kaupungin ja saarrettua sinne johtavat tiet väliaikaisesti syksyllä 2015 ja 2016.³⁵⁶

Kunduz on ollut erityisen haavoittuvainen alue Talibanin hyökkäyksille.³⁵⁷ Kaikki Kunduzin piirikunnat ovat joko Talibanin hallinnassa tai niiden hallinnasta käydään aktiivisia taisteluista.³⁵⁸ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee kaikissa piirikunnissa suurinta osaa alueista piirikuntien keskusten kuuluessa hallitukselle.³⁵⁹ Talibanin 28.4.2017 julistama keväthyökkäys alkoi vahvasti

³⁴⁵ UN OCHA 30.4.2017

³⁴⁶ UN OCHA 2.3.2017

³⁴⁷ Samuel Hall 2015 s.12

³⁴⁸ UN OCHA 31.12.2016 s.13

³⁴⁹ Landinfo 21.4.2017 s.11

³⁵⁰ AAN 17.8.2016

³⁵¹ UNAMA 02/2017

³⁵² UNAMA 02/2017

³⁵³ AAN 21.10.2015, AAN 17.8.2016

³⁵⁴ AAN 17.8.2016

³⁵⁵ AAN 12.10.2016

³⁵⁶ Watchlist 6.3.2017 s.19–22

³⁵⁷ AAN 27.1.2017

³⁵⁸ LWJ 1.3.2017

³⁵⁹ IEA 26.3.2017

Kunduzista, missä liike valtasi Qala-i-Zalin piirikunnan toukokuun alussa. Tuhansien ihmisten arvioidaan paenneen alueelta ja sen lähistöstä Talibanin taistelijoiden pyrkiessä jälleen kohti Kunduzin kaupunkia.³⁶⁰ Kunduzista Takhariin johtava valtatie sekä Kunduz-Khanabad-tienpätkä ovat olleet suljettuina liikenteeltä taisteluiden takia. Toukokuun alussa Kunduzin piirikunnista neljä on Talibanin hallinnassa ja viiteen kohdistuu uhkaa liikkeen taholta.³⁶¹

Maan sisäinen siirtymään joutuminen on Kunduzissa maan huippuluokkaa. Suurin määrä maan sisäisesti siirtymään joutuneita vuonna 2016 lähti Koillis-Afganistanista (203.320), mikä oli pääosin seurausta Talibanin Kunduzin kaupungin valtauksesta lokakuussa 2016. Vuonna 2015 Koillis-Afganistanista pakeni maan sisäisesti jopa 384.426 ihmistä.³⁶² Kunduzista ja erityisesti Kunduzin kaupungista on lähtenyt kaikkein eniten maansisäisesti siirtymään joutuneita koko Afganistanissa: heistä 118.201 pakeni lokakuussa 2016.³⁶³ Kunduzista on aikavälillä 1.1.–20.4.2017 lähtenyt 1196 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 546 on lähtenyt Qala-i-Zalista, 275 Dasht-i-Archista ja 244 Kunduzista.³⁶⁴ Maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on kuitenkin kasvanut nopeaan tahtiin Talibanin käynnistettyä keväthyökkäyksensä Kunduzissa toukokuun alussa: YK:n alustavan arvion mukaan hyökkäystä on paennut 13.160 ihmistä Qala-i-Zalista ja Kunduz-Khanabad-valtatiellä käytyjä taisteluita puolestaan olisi paennut noin 17.500 ihmistä.³⁶⁵

3.7.4. Takhar

Noin miljoonan asukkaan Takharin maakunnan pääkaupunki on noin 200.000 asukkaan Taloqan.³⁶⁶ Takharin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016. Maataistelusta seuranneiden siviiliuhrien määrä kasvoi, kun Khwaja Gharissa käytiin syyskuun 2016 lopussa taisteluita Talibanliikkeen ja Afganistanin kansallisten turvallisuusjoukkojen välillä. Taisteluissa käytetyt kranaatit aiheuttivat siviiliuhreja.³⁶⁷ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Yanqi Qalan, Darqadin, Iskamishin ja Bangin piirikuntia ja taistelee Khwaja Gharin hallinnasta.³⁶⁸ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Darqadin piirikunnasta. Lisäksi liike hallitsee joitakin alueita Khwaja Bahaoddinissa, Khwaja Gharissa, Ishkamishissa ja Yangi Qalassa. Taliban-liikkeellä ei oman ilmoituksensa mukaan ole valtaa pääkaupunki Taloqanissa, Baharakissa, Bangissa, Chalissa, Chahabissa, Dasht-i-Qalassa, Rustaqissa, Farkharissa, Kulfganissa, Namakabissa, Warsajissa ja Hazar Somojissa.³⁶⁹

Takharissa turvallisuusvälikohtausten määrä on pääosin ollut alhaisella tasolla vuonna 2016.³⁷⁰ YK:n mukaan konfliktin intensiteetti eri mittareilla mitattuna oli kuitenkin Takharin Darqadissa mitattavissa Afganistanin korkeimmalle tasolle.³⁷¹ Takharin piirikunnista Darqadissa käytiin taisteluita helmikuussa 2017.³⁷² Maaliskuussa 2017 Darqadissa tehty ilmaisku sekä taistelut Ishkamishissa ja Khwaja Bahaoddinissa aiheuttivat yhteensä 50 uhria.³⁷³ Darqadissa, Yangi Qalassa ja Khwaja Bahaoddinissa on käyty taisteluita myös huhtikuussa 2017.³⁷⁴

³⁶⁰ Pajhwok 7.5.2017

³⁶¹ Tolo News 10.5.2017b, UN OCHA 6.5.2017

³⁶² UNAMA 02/2017

³⁶³ UN OCHA 2.3.2017

³⁶⁴ UN OCHA 30.4.2017

³⁶⁵ UN OCHA 6.5.207

³⁶⁶ Samuel Hall 2015 s.12

³⁶⁷ UNAMA 02/2017

³⁶⁸ LWJ 1.3.2017

³⁶⁹ IEA 26.3.2017

³⁷⁰ UN OCHA 31.12.2016 s.13

³⁷¹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

³⁷² Pajhwok 6.3.2017

³⁷³ Pajhwok 6.4.2017

³⁷⁴ Pajhwok 6.5.2017, Tolo News 2.4.2017

3.8. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol)

Pohjois-Afganistanin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016 taisteluiden lisääntyttyä kaikissa alueen maakunnissa.³⁷⁵ Taliban-liikkeen vaikutusvalta pohjoisessa kasvoi vuoden 2016 aikana sekä 2017 alkuvuodesta. Taliban on kyennyt vakiinnuttamaan läsnäolonsa alueella ja pystyy enenevässä määrin värväämään taistelijoita ja johtotason jäsenistöä myös muiden etnisten ryhmien kuin pashtujen keskuudesta.³⁷⁶ Talibanin lisäksi Pohjois-Afganistanissa toimii myös muita kapinallisryhmiä, kuten Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) sekä ISIS-liikkeen nimissä esiintyviä ryhmittymiä.³⁷⁷ Entisen Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) -johtajan pojan on raportoitu vannoneen uskollisuudenvälansä ISIS-kalifaatille elokuussa 2015 ja koonneen satojen taistelijoiden joukon, joka vaikuttaa Jawzjanissa, Sar-i-Polissa ja Faryabissa. ISIS:in tai ISKP:n keskusjohto ei kuitenkaan ole tunnustanut ryhmittymän kuulumista järjestöön.³⁷⁸

3.8.1. Balkh

Noin 1,3 miljoonan asukkaan Balkhin maakunnan pääkaupunki on noin 600.000 asukkaan Mazar-i-Sharif.³⁷⁹ Balkhin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016. Taisteluista aiheutuneiden siviiliuhrien määrä lisääntyi vuonna 2016 Balkhin maakunnassa seurauksena Talibanin lisääntyneestä vaikutusvallasta alueella.³⁸⁰ Balkhin Sholgarassa väkivalta on ollut korkealla tasolla.³⁸¹ Muualla maakunnassa konfliktin intensiteetti on melko alhainen.³⁸² Long War Journalin mukaan Balkhissa ei ole Taliban-alueita³⁸³, mutta liike itse väittää hallitsevansa täysin Alborz-nimellä kutsumaansa aluetta. Liike ilmoittaa lisäksi hallitsevansa joitakin alueita Chemtalin, Charbolakin, Shurtepan, Nahr-i-Shahin, Dawlatabadin, Sholgaran, Charkentin, Kaldarin ja Khas Balkhin piirikunnissa. Liike ilmoittaa tekevänsä yksittäisiä iskuja Zarissa, Keshendassa, Dehdadissa ja Chahissa, mutta ei hallitse alueita näissä piirikunnissa³⁸⁴.

Taliban hyökkäsi 21.4.2017 Afganistanin armeijan tukikohtaan Balkhissa tappaen yli 100 sotilasta ja muuta henkilökuntaa. Iskun takia sekä armeijan johtaja että puolustusministeri erosivat virastaan.³⁸⁵ Iskusta johtuen Balkhin uhriluku oli Nangarharin jälkeen huhtikuussa 2017 koko Afganistanin suurin. Tukikohtaiskun lisäksi Chemtalin piirikunnassa käytiin taisteluja huhtikuussa 2017.³⁸⁶ Balkhista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 20.4.2017 mennessä.³⁸⁷

3.8.2. Faryab

Noin miljoonan asukkaan Faryabin maakunnan pääkaupunki on noin 130.000 asukkaan Maimana.³⁸⁸ Faryab kuuluu Afganistanin levottomimpiin maakuntiin. Konfliktin intensiteetti kuului YK:n mukaan vuonna 2016 Afganistanin korkeimmalle tasolle Qaisarin, Almarin, Pashtunkotin, Khwaja Sabzposhin ja Shirintagabin piirikunnissa. Muuallakin maakunnassa väkivallan taso on ollut korkea.³⁸⁹ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Pashtunkotia ja taistelee vallasta Qaisaris-

³⁷⁵ UNAMA 02/2017

³⁷⁶ AAN 27.1.2017

³⁷⁷ RFE/RL 9.4.2017

³⁷⁸ ISW 22.2.2017

³⁷⁹ Samuel Hall 2015 s.12

³⁸⁰ UNAMA 02/2017

³⁸¹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

³⁸² UN OCHA 31.12.2016 s.13

³⁸³ LWJ 1.3.2017

³⁸⁴ IEA 26.3.2017

³⁸⁵ ICG 30.4.2017

³⁸⁶ Pajhwok 6.5.2017

³⁸⁷ UN OCHA 30.4.2017

³⁸⁸ Samuel Hall 2015 s.12

³⁸⁹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

sa, Almarissa, Kuhistanissa, Khwaja Sabzposhissa, Shirintagabissa ja Gorziwanissa.³⁹⁰ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee täysin Khwaja Musa - ja Khaibar -nimellä kutsumiaan piirikuntia sekä piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta suurinta osaa Qaisarista, Almarista, Lolashista, Pashtun Kotista, Joma Bazarista, Chilghazista, Shirintagabista, Dawlatabadista ja Bandarista. Liike väittää hallitsevansa alueita myös Gorziwanissa ja Andkhoissa sekä pieniä osia pääkaupunki Maimanasta ja Belcheraghista.³⁹¹ Osa lähteistä katsoo Ghormachin piirikunnan kuuluvan Faryabin maakuntaan, mutta tässä katsauksessa piirikunta on käsitelty Badghisin yhteydessä.³⁹²

Faryabin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.³⁹³ Pääkaupunki Maimanaan johtava valtatie oli kokonaan suljettu liikenteeltä Talibanin yritettyä vallata kaupungin syyskuun puolivälissä 2016.³⁹⁴ Faryab oli vuonna 2016 yksi maakunnista, joissa maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrä oli kaikkein korkeimmalla tasolla.³⁹⁵ Taisteluista aiheutunut siviilikuolleisuus (309 siviiliuhria, joista 84 kuolemia ja 225 loukkaantumisia) oli Afganistanin korkeimmalla tasolla Helmandin ja Uruzganin jälkeen. Taisteluista aiheutuneiden siviiliuhrien määrä lisääntyi vuonna 2016 Faryabin maakunnassa seurauksena Talibanin lisääntyneestä vaikutusvallasta alueella.³⁹⁶ Kapinallisten lisäksi hallituksen puolella toimivat epäviralliset aseryhmät aiheuttivat Faryabissa Afganistanin alueista kaikkein suurimman määrän siviiliuhreja: kuolleita oli 24 ja haavoittuneita 78. Määrä oli 55 prosenttia koko Afganistanissa vuonna 2016 mitatuista kyseisten aseryhmien aiheuttamista uhreista.³⁹⁷ Hallituksen puolella toimivat aseelliset ryhmät myös sieppasivat Faryabissa 18 siviiliä.³⁹⁸ Ryhmät koostuvat Afganistanin varapresidenttinä toimivan uzbekkijohtaja Abdul Rashid Dostumin militioista.³⁹⁹

Vuonna 2017 Faryabin tilanne on pysynyt epävakaana. Taliban valtasi alueita Belcheraghin piirikunnassa huhtikuussa 2017.⁴⁰⁰ Faryabissa kertyi vuoden 2016 viiden viimeisen kuukauden aikana 369 uhria, mikä oli 10. eniten kaikista Afganistanin maakunnista⁴⁰¹, tammikuussa 2017 taas 87 uhria, mikä oli 6. eniten kaikista Afganistanin maakunnista⁴⁰², helmikuussa 199 uhria, mikä oli toiseksi eniten kaikista Afganistanin maakunnista⁴⁰³ ja maaliskuussa 77 uhria, mikä oli 7. eniten kaikista Afganistanin maakunnista⁴⁰⁴. Huhtikuussa 2017 Faryab ei kuulunut kaikkein väkivaltaisimpien maakuntien joukkoon ja taistelut keskittyivät etenkin Belcheraghiin.⁴⁰⁵

Faryabista on aikavälillä 1.1.–20.4.2017 lähtenyt 7208 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 3878 on lähtenyt Belcheraghista, 1099 Almarista, 910 Shirintagabista, 574 Khwaja Sabzpushista, 262 Qaysarista, 180 Pashtunkotista, 154 Kuhistanista ja 133 Garziwanista.⁴⁰⁶ Vuonna 2016 Faryabista lähti huomattava määrä maan sisäisesti siirtymään joutuneita pakoon Talibanin ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen, mukaan lukien epävirallisten militioiden, välisiä taisteluita.⁴⁰⁷

³⁹⁰ LWJ 1.3.2017

³⁹¹ LWJ 26.3.2017

³⁹² Landinfo 14.3.2017

³⁹³ UNAMA 02/2017

³⁹⁴ UN OCHA 11/2016 s.11

³⁹⁵ UNAMA 02/2017

³⁹⁶ UNAMA 02/2017

³⁹⁷ UNAMA 02/2017 s.93

³⁹⁸ UNAMA 02/2017 s.95

³⁹⁹ ISW 22.2.2017

⁴⁰⁰ Pajhwok 12.4.2017

⁴⁰¹ Pajhwok 4.1.2017

⁴⁰² Pajhwok 7.2.2017

⁴⁰³ Pajhwok 6.3.2017

⁴⁰⁴ Pajhwok 6.4.2017

⁴⁰⁵ Pajhwok 6.5.2017

⁴⁰⁶ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁰⁷ UNAMA 02/2017

3.8.3. Jawzjan

Noin 500.000 asukkaan Jawzjanin maakunnan pääkaupunki on noin 150.000 asukkaan Sheberghan.⁴⁰⁸ Maakunta koostuu 11 piirikunnasta, joista Taliban-liike Long War Journalin mukaan hallitsee yhtä (Kham Ab) ja taistelee vallasta kahdessa (Darzab ja Qosh Tepa).⁴⁰⁹ Oman ilmoituksen mukaan Taliban hallitsee piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta Faizabadin, Aqchan ja Khanaqan piirikuntia sekä suurinta osaa Qosh Tepan, Darzabin, Khwaja Do Kuhin ja Sheberghanin piirikunnista. Liike tekee yksittäisiä iskuja Qarqinissa, Khamabissa, Mingajikissa ja Mordyanissa.⁴¹⁰ Maakunnan väestö koostuu pääosin turkmeeneista ja uzbekista. Qosh Tepan piirikunnassa on lisäksi merkittävä pashtuvähemmistö.⁴¹¹

Jawzjanin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016. Taisteluista aiheutuneiden siviiliuhrien määrä lisääntyi vuonna 2016 Jawzjanin maakunnassa seurauksena Talibanin lisääntyneestä vaikutusvallasta alueella.⁴¹² Arviolta 15 prosenttia Pohjois-Afganistanin siviiliuhreista aiheutuu Jawzjanin piirikunnassa.⁴¹³ Erityisesti Mingajikin, Aqchan, Mardyanin, Qarqinin, Kham Abin, Darzabin ja Qosh Tepan piirikunnat ovat muuttuneet aiempaa epävakammiksi.⁴¹⁴

Konfliktin intensiteetti on YK:n mukaan ollut korkealla tasolla Jawzjanin eteläosissa Faizabadissa, Sheberghanissa ja Qosh Tepassa.⁴¹⁵ Turvallisuustilanne on selvästi muita maakunnan alueita heikompi Darzabissa ja Qosh Tepassa, joissa esiintyy aktiivista kapinallistoimintaa. Qosh Tepassa väkivaltaisuuDET ovat keskittyneet vahvasti tieverkoston varrelle.⁴¹⁶ Darzabin piirikunnassa ISIS-liikkeen kannattajiksi ilmoittautuneet kapinalliset sytyttivät suufien pyhäpaikkoja tuleen keväällä 2017.⁴¹⁷ Darzabissa ISIS:in kannattajat ovat myös polttaneet siviilien koteja.⁴¹⁸ ISIS:ille tukensa antaneet uzbekikapinalliset pyrkivät uskonnollisten vähemmistöjen vastaisilla toimillaan ja siviilejä terrorisoimalla vakiinnuttamaan hallintaansa alueella.⁴¹⁹ ISIS-mieliset tahot olivat myös Jawzjanissa 8.2.2017 tapahtuneen kuuden Punaisen ristin työntekijän murhan takana.⁴²⁰ ISIS-taistelijoiden läsnäolosta on Darzabin lisäksi raportoitu myös Qosh Tepassa.⁴²¹

Jawzjanista on aikavälillä 1.1.–20.4.2017 lähtenyt 784 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 595 on lähtenyt Darzabista ja 168 Qoshtepasta.⁴²²

3.8.4. Samangan

Noin 400.000 asukkaan Samanganin maakunnan pääkaupunki on noin 50.000 asukkaan Aibak.⁴²³ Samanganin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016. Taisteluista aiheutuneiden siviiliuhrien määrä lisääntyi vuonna 2016 Samanganin maakunnassa seurauksena Talibanin lisääntyneestä vaikutusvallasta alueella.⁴²⁴ Konfliktin intensiteetti on korkealla tasolla Aibakissa. Turvalli-

⁴⁰⁸ Samuel Hall 2015 s.12

⁴⁰⁹ LWJ 1.3.2017

⁴¹⁰ IEA 26.3.2017

⁴¹¹ Landinfo 5.4.2017

⁴¹² UNAMA 02/2017

⁴¹³ Landinfo 5.4.2017 s.11

⁴¹⁴ Landinfo 5.4.2017

⁴¹⁵ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴¹⁶ Landinfo 5.4.2017

⁴¹⁷ RFE/RL 9.4.2017

⁴¹⁸ ISW 22.2.2017

⁴¹⁹ ISW 22.2.2017

⁴²⁰ SIGAR 30.4.2017 s.85

⁴²¹ ISW 22.2.2017

⁴²² UN OCHA 30.4.2017

⁴²³ Samuel Hall 2015 s.12

⁴²⁴ UNAMA 02/2017

suusvälikohtausten määrä on kuitenkin maakunnassa alhaisella tasolla.⁴²⁵ Samanganissa ei Long War Journalin mukaan ole Taliban-alueita⁴²⁶, mutta Talibanin oman ilmoituksen mukaan liike hallitsee suurta osaa Dara-i-Sufista ja Hazrat Sultanista sekä pienempiä alueita pääkaupunki Aibakissa ja Tashqurghanissa. Liikkeellä ei oman ilmoituksensa mukaan ole lainkaan valtaa Firuz Nakhcharissa, Ruyi Doabissa eikä Khorramissa.⁴²⁷ Samanganista on aikavälillä 1.1.–20.4.2017 lähtenyt 1805 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 1345 lähti Dara-i-Suf-i-Payinista ja 462 Dara-i-Suf-i-Balasta.⁴²⁸

3.8.5. Sar-i-Pol

Noin 550.000 asukkaan Sar-i-Polin maakunnan pääkaupunki on noin 50.000 asukkaan Sar-i-Pol.⁴²⁹ Long War Journalin mukaan Taliban-liike hallitsee yhtä (Kuhistanat) maakunnan seitsemästä piirikunnasta ja taistelee vallasta yhdessä (Sozma Qala).⁴³⁰ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee Kuhistanatin lisäksi piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta suurinta osaa Sozma Qalasta ja Sayadista sekä osaa alueista Sar-i-Polissa, Sangcharakissa ja Sayedabadissa. Gosfandissa ja Balkhabissa liike hallitsee hyvin pientä osaa maa-alasta.⁴³¹ Maakunta on etnisesti moninainen suurimpien ryhmien ollessa uzbekit, tadzikit, hazarat ja aimaqit. Piirikunnista Sar-i-Pol, Sayad ja Sozma Qala ovat uzbekkienemmistöisiä, Balkhab hazaraenemmistöinen, Sangcharak tadzikkienemmistöinen ja Kuhistanatissa on aimaq-enemmistö.⁴³²

Konfliktin intensiteetti on YK:n mukaan ollut Afganistanin korkeinta luokkaa Sar-i-Polin piirikunnassa. Turvallisuusvälikohtausten määrä on kuitenkin suhteellisen alhainen.⁴³³ Sar-i-Polin turvallisuustilanne heikkeni vuosina 2015 ja 2016.⁴³⁴ Sar-i-Polista on tullut erityisen haavoittuvainen alue Talibanin hyökkäyksille.⁴³⁵ Taliban-liike on hallinnut Kuhistanatin piirikuntaa heinäkuusta 2015 lähtien, minkä jälkeen piirikunnassa ei ole juurikaan käyty enää varsinaisia taisteluita. Talibanilla on osittaista vaikutusvaltaa myös Sayadissa. Maakunnan pääkaupunki Sar-i-Pol on pysynyt viranomaisten hallinnassa, mutta kapinallisilla on valtaa kaupungin laitamilta.⁴³⁶ Kuhistanat on ollut humanitaarisen avun ulottumattomissa.⁴³⁷

Sangcharakin piirikunta on täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueelle.⁴³⁸ Sangcharakissa on ollut taisteluita tammikuussa 2017 ja Sozma Qalassa vuoden 2016 aikana. Balkhabin ja Gosfandin piirikunnat ovat pysyneet muita rauhallisempina.⁴³⁹ Taliban hyökkäsi Sayadiin huhtikuussa 2017.⁴⁴⁰ ISIS-liikkeen kannattajien puolestaan on raportoitu ajaneen kymmeniä perheitä pois Sayadin alueelta joulukuussa 2016.⁴⁴¹

Pohjois-Afganistanin vuoden 2016 siviiliuhreista arviolta alle yhdeksän prosenttia – mikä vastaa 45 henkilöä – aiheutui Sar-i-Polissa.⁴⁴² Sar-i-Polista on lähtenyt 3829 maan sisäisesti siirtymään

⁴²⁵ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴²⁶ LWJ 1.3.2017

⁴²⁷ IEA 26.3.2017

⁴²⁸ UN OCHA 30.4.2017

⁴²⁹ Samuel Hall 2015 s.12

⁴³⁰ LWJ 1.3.2017

⁴³¹ IEA 26.3.2017

⁴³² Landinfo 10.3.2017

⁴³³ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴³⁴ UNAMA 02/2017, Landinfo 10.3.2017

⁴³⁵ AAN 27.1.2017

⁴³⁶ Landinfo 10.3.2017

⁴³⁷ UN OCHA 9.5.2017 s.17

⁴³⁸ Pajhwok 28.2.2017

⁴³⁹ Landinfo 10.3.2017

⁴⁴⁰ Tolo News 18.4.2017

⁴⁴¹ ISW 22.2.2017

⁴⁴² Landinfo 10.3.2017 s.10

joutunutta aikavälillä 1.1–20.4.2017. Heistä 3213 on lähtenyt Sayadista, 406 Sar-i-Polista ja 133 Kohistanatista.⁴⁴³

3.9. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat)

Länsi-Afganistanissa aiheutui vuonna 2016 Afganistanin alueista vähiten siviiliuhreja (836, joista 344 oli kuolemia ja 492 haavoittumisia) Keski-Afganistanin yläntä lukuun ottamatta. Määrä oli kuitenkin hieman kasvussa verrattuna vuoteen 2015, jolloin siviiliuhrien määrä alueella oli 703.⁴⁴⁴

3.9.1. Badghis

Noin 500.000 asukkaan Badghisin maakunnan pääkaupunki on noin 50.000 asukkaan Qala-i-Naw.⁴⁴⁵ Badghisin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.⁴⁴⁶ Väkivalta oli YK:n mukaan korkealla tasolla koko Badghisin maakunnassa lukuun ottamatta Qala-i-Naw'n ja Jawandin piirikuntia, joissa väkivallan intensiteetti oli silti melko korkea.⁴⁴⁷ Taliban pyrki valtaamaan Ghormachin (jonka osa lähteistä laskee kuuluvan Faryabin maakuntaan) huhti-toukokuun vaihteessa keväthyökkäyksensä julistamisen jälkeen, mutta turvallisuusjoukot saivat piirikunnan keskuksen takaisin hallintaansa.⁴⁴⁸

Bala Morghabin piirikunta on Taliban-liikkeen keskeisimpiä tukialueita Pohjois-Afganistanissa. Liikkeellä on vaikutusvaltaa lisäksi myös Ghormachin ja Qadisin piirikunnissa. Muissa Badghisin piirikunnissa väkivalta keskittyy tieyhteyksien varsille. Pääkaupunki Qala-i-Naw on pysynyt Afganistanin turvallisuusjoukkojen hallinnassa ja kapinallistoiminta on kaupungissa rajoitettua.⁴⁴⁹ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Jawandin piirikuntaa ja taistelee vallasta Bala Morghabissa ja Ghormachissa.⁴⁵⁰ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee kokonaan Tagab Alam -nimellä kutsumaansa aluetta ja suurinta osaa Ghormachin, Sang Ateshin, Dara Bumin, Morghabin, Qadisin, Jawandin, Moqurin ja Ab Kamarin piirikunnista.⁴⁵¹

UNAMA:n Länsi-Afganistanissa rekisteröimistä siviiliuhreista arviolta alle 16 prosenttia kertyy Badghisin maakunnassa.⁴⁵² Badghisista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 4162 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 1315 lähti Qadisista, 944 Qala-i-Nawsta, 761 Jawandista, 452 Abkamarista, 383 Muqurista ja 307 Bala Morghabista.⁴⁵³

3.9.2. Farah

Noin 500.000 asukkaan Farahin maakunnan pääkaupunki on noin 40.000 asukkaan Farah.⁴⁵⁴ Long War Journalin mukaan Taliban-liike hallitsee kolmea (Khak-i-Safid, Gulistan, Bala Boluk) ja taistelee vallasta yhdessä (Posht Rud) Farahin 11 piirikunnasta.⁴⁵⁵ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee täysin Long War Journalin mainitsemien kolmen piirikunnan lisäksi Bakwaa ja Pusht Kuhia ja suurinta osaa Farah Rudia, Posht Rudia ja Anar Daraa. Taliban ilmoittaa hallitse-

⁴⁴³ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁴⁴ UNAMA 02/2017

⁴⁴⁵ Samuel Hall 2015 s.12

⁴⁴⁶ UNAMA 02/2017

⁴⁴⁷ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴⁴⁸ Tolo News 1.5.2017

⁴⁴⁹ Landinfo 14.3.2017

⁴⁵⁰ LWJ 1.3.2017

⁴⁵¹ IEA 26.3.2017

⁴⁵² Landinfo 14.3.2017

⁴⁵³ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁵⁴ Samuel Hall 2015 s.12

⁴⁵⁵ LWJ 1.3.2017

vansa osaa alueista myös pääkaupungissa Farahissa, Pur Chamanissa, Shibkohissa ja Jawandissa.⁴⁵⁶

Farah on ollut erityisen haavoittuvainen alue Talibanin hyökkäyksille.⁴⁵⁷ Taliban-liike on pitkälti piirittänyt Farahin kaupunkia syksystä 2016 lähtien.⁴⁵⁸ Farahin kaupunki ja Bala Boluk kuuluvat YK:n mukaan konfliktin intensiteetiltä Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso on korkea myös Posht Rudissa ja melko korkea Bakwassa, Qala-i-Kahissa, Shib Kuhissa ja Anar Darassa. Pur Chaman kuuluu konfliktin intensiteetiltä Afganistanin rauhallisimpiin alueisiin.⁴⁵⁹ Bala Bolukissa Afganistanin armeijan ilmavoimien Talibanin-vastaisissa operaatioissa tekemä isku tappoi seitsemän lasta ja haavoitti 24 siviiliä 3.3.2017.⁴⁶⁰ Farahista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 1357 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista kaikki pakenivat Bala Bolukista.⁴⁶¹

3.9.3. Ghor

Noin 700.000 asukkaan Ghorin maakunnan pääkaupunki on noin 30.000 asukkaan Firuzkuh (kaupunki tunnetaan myös nimellä Chaghcharan).⁴⁶² Ghorin kymmenestä piirikunnasta viittä on yleisesti pidetty turvallisuustilanteeltaan epävakaina, ja keskushallinnon läsnäolo on näillä alueilla ollut heikko. Taliban-liikkeellä on ollut piirikunnassa vakiintunutta vaikutusvaltaa Sagharissa, Shahrakissa, Pasabandissa, Charsadassa ja osittain Firuzkuhissa.⁴⁶³ Suurin osa maakunnasta on kymmenien keskenään kilpailevien eri aseryhmittymien hallinnassa. Aseryhmät rahoittavat toimintaansa huumekaupalla ja aseiden salakuljetuksella sekä Ghorista Kabuliin tai Heratiin johtavilla teillä kulkevien verottamisella ja ryöstämisellä.⁴⁶⁴ Ghorin alueista lähinnä vain hazardoiden asuttama Lal wa Sarjungal sekä Dawlatyar ja Firuzkuh osittain ovat olleet Afganistanin turvallisuusjoukkojen valvonnassa.⁴⁶⁵

Väkivalta on ollut vuonna 2016 korkealla tasolla Ghorin Firuzkuhissa, Pasabandissa ja Shahrakissa.⁴⁶⁶ Tulak on hallituksen joukkojen ja Talibanin kiistelemä alue.⁴⁶⁷ Taliban taistelee oman ilmoituksensa mukaan Firuzkuhin sekä vähemmässä määrin Lal wa Sarjanganlin hallinnasta.⁴⁶⁸ Charsadan piirikunta on täysin ilman telekommunikaatioyhteyksiä, koska niitä ei ole Taliban-liikkeen muodostaman uhan takia pystytty asentamaan alueelle.⁴⁶⁹ Liike katsoo hallitsevansa täysin Morghabin aluetta sekä piirikunnan keskusta lukuun ottamatta Pasabandin piirikuntaa. Liike katsoo hallitsevansa myös suurinta osaa Charsadasta, Dawlatyarista, Towarasta, Saghazista, Tolakista, Shahrakista ja Dulaynasta sekä osaa Lal wa Sarjangalista sekä pääkaupunki Firuzkuhista.⁴⁷⁰

Ghorista on aikavälillä 1.1.–30.4.2017 lähtenyt 1522 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 754 on lähtenyt Shahrakista, 329 Dolaynasta ja 310 Firuzkuhista.⁴⁷¹

⁴⁵⁶ IEA 26.3.2017

⁴⁵⁷ AAN 27.1.2017

⁴⁵⁸ NY Times 14.2.2017

⁴⁵⁹ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴⁶⁰ UNAMA 25.4.2017

⁴⁶¹ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁶² Samuel Hall 2015 s.12

⁴⁶³ AAN 4.12.2016, AAN 4.8.2013b, AAN 27.8.2013

⁴⁶⁴ AAN 4.8.2013b, IWPR 8.12.2014

⁴⁶⁵ AAN 4.8.2013b

⁴⁶⁶ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴⁶⁷ LWJ 28.3.2017

⁴⁶⁸ LWJ 28.3.2017

⁴⁶⁹ Pajhwok 28.2.2017

⁴⁷⁰ IEA 26.3.2017

⁴⁷¹ UN OCHA 30.4.2017

3.9.4. Herat

Noin kahden miljoonan asukkaan Heratin maakunnan pääkaupunki on noin 700.000 asukkaan Herat.⁴⁷² Heratin turvallisuustilanne heikkeni vuonna 2016.⁴⁷³ Shindandin piirikunta kuuluu YK:n mukaan väkivallan intensiteetiltä Afganistanin kaikkein levottomimpiin piirikuntiin. Väkivalta on melko korkealla tasolla myös Heratin kaupungissa, Gozarassa, Golranissa, Koshkissa, Koshk-i-Kohnassa ja Obessa. Zindajanin ja Karukhin piirikunnat kuuluvat Afganistanin kaikkein rauhallimpien joukkoon.⁴⁷⁴ Taliban kiistelee Heratissa Ghoryanin ja Shindandin piirikuntien hallinnasta.⁴⁷⁵ Oman ilmoituksensa mukaan Taliban hallitsee suurinta osaa Shindandista, Golranista, Koshk-i-Kohnasta ja Adraskanista sekä joitakin alueita Farsissa, Chisht-i-Sharifissa, Obessa, Pashtun Zarghunissa ja Rabat-i-Sangissa. Liike tekee yksittäisiä iskuja Ghoryanissa, Zindakhanissa, Injilissä, Gozarassa, Kohsanissa ja Karukhissa.⁴⁷⁶ Shindandissa on raportoitu keskenään kilpailevien Taliban-ryhmien välisistä taisteluista huhtikuussa 2017.⁴⁷⁷ Heratista on aikavälillä 1.1. - 20.4.2017 lähtenyt 312 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 273 Shindandista.⁴⁷⁸

4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja pakolaiset

Afganistanissa kolme neljäsosaa väestöstä on joutunut elämään siirtolaisuudessa jossakin vaiheessa lähes neljä vuosikymmentä kestänyttä konfliktia.⁴⁷⁹ Maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa: vuoden 2016 lopussa Afganistanissa oli yli 1.2 miljoonaa kotipaikkakunniltaan pakenemaan joutunutta.⁴⁸⁰ YK ennustaa vuonna 2017 vähintään 450.000 uuden maan sisäisen siirtymään joutuneen pakenevan konfliktia. Lisäksi miljoonan afganistanilaisen arvioidaan palaavan Iranista ja Pakistanista.⁴⁸¹

Maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä saavutti ennätyslukemat vuonna 2016, kun YK rekisteröi 661.287 uutta konfliktin takia paennutta. Kyseessä oli 41 prosentin kasvu verrattuna vuoteen 2015, jolloin uusia maan sisäisesti siirtymään joutuneita rekisteröitiin 470.000.⁴⁸² Päivittäin keskimäärin 1500 ihmistä pakenee kotialueiltaan konfliktin takia.⁴⁸³ Maan sisäisesti siirtymään joutuneista 90.000 on paennut hankalasti saavutettaville alueille, mikä on vaikeuttanut humanitaarisen avun toimittamista kyseiselle ryhmälle.⁴⁸⁴

Maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on kääntynyt laskuun vuoden 2017 alussa. Vuoden 2017 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana maan sisäisesti siirtyneiden määrä on ollut 40 prosenttia matalampi kuin edellisvuonna.⁴⁸⁵ Afganistanista on toukokuun 2017 alkuun mennessä lähtenyt konfliktin takia lähes 88.500 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Konfliktista johtuvaa sisäistä pakoa on vuoden 2017 neljän ensimmäisen kuukauden aikana tapahtunut 29:stä Afganistanin 34 maakunnasta.⁴⁸⁶ Vuoden 2017 ensimmäisten neljän kuukauden aikana eniten konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita on lähtenyt Uruzganista (13.062), Baghlanista

⁴⁷² Samuel Hall 2015 s.12

⁴⁷³ UNAMA 02/2017

⁴⁷⁴ UN OCHA 14.3.2017, UN OCHA 11/2016

⁴⁷⁵ LWJ 28.3.2017

⁴⁷⁶ IEA 26.3.2017

⁴⁷⁷ Tolo News 28.4.2017

⁴⁷⁸ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁷⁹ Samuel Hall 2016

⁴⁸⁰ Samuel Hall 2016

⁴⁸¹ UN OCHA 11/2016

⁴⁸² UN OCHA 6.5.2017

⁴⁸³ UN OCHA 11/2016

⁴⁸⁴ UN OCHA 11/2016

⁴⁸⁵ UN OCHA 9.5.2017

⁴⁸⁶ UN OCHA 6.5.2017

(11.541), Faryabista (7208), Kandaharista (6505), Nangarharista (6418), Badghisista (4162), Sari-Polista (3829), Helmandista (3649) ja Zabulista (2779).⁴⁸⁷

Vuoden 2017 toukokuun alkuun mennessä Afganistaniin on palannut yli 171.000 pakolaista tai paluumuuttajaa, joista noin 120.000 Iranista ja 51.000 Pakistanista.⁴⁸⁸ Pakistanin kuukauden kestänyt Torkhamin ja Spin Boldakin rajanylityspaikkojen sulkeminen viivytti humanitaarisen avun, kuten lääkkeiden, ruoka-avun ja koulutustarvikkeiden toimittamista ja hidasti pakolaisten paluuvirtaa Afganistaniin.⁴⁸⁹ Pakistanista palanneista selvä enemmistö (yli 70 prosenttia) on asettunut Nangarharin maakuntaan.⁴⁹⁰

5. Humanitaarinen tilanne

Afganistan on maa, joka on kärsinyt yhtäjaksoisesta sodasta lähes neljän vuosikymmenen ajan. Maa kuuluu edelleen maailman vähiten kehittyneiden valtioiden joukkoon.⁴⁹¹ Afganistan kärsii yhdestä maailman pitkittyneimmistä humanitaarisista kriiseistä. Yli yhdeksän miljoonan afganistanilaisen - vajaan kolmasosan koko maan väestöstä - arvioidaan olevan humanitaarisen avun tarpeessa vuonna 2017. Määrä on 13 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.⁴⁹² Afganistanin noin 30 miljoonan väestöstä arviolta 4,5 miljoonaa elää konfliktista vakavimmin kärsivissä piirikunnissa.⁴⁹³

Afganistanin terveysministeriö arvioi marraskuussa 2016, että yli 30 prosentilla Afganistanin väestöstä ei ole pääsyä terveydenhuollon piiriin. Konfliktista johtuvat tiesulut, lääkintätarvikkeiden ja henkilökunnan puute sekä hyökkäykset terveyskeskuksia ja sairaaloita sekä niiden työntekijöitä vastaan ovat haitanneet terveyspalveluiden saatavuutta. Konfliktin lisäksi myös pitkät välimatkat ja sairaanhoidon kustannukset ovat estäneet hoidon piiriin pääsyä.⁴⁹⁴ Myöskään arviolta lähes kolmasosa Afganistanin lapsista ei käy koulua.⁴⁹⁵

Kansainvälinen punainen risti jähdytti toimintansa Afganistanissa, kun järjestön työntekijöitä tapettiin Pohjois-Afganistanissa alkuvuodesta 2017. Toiminnan jähdytys heikensi huomattavasti humanitaarisen hätäavun saatavuutta vaikeasti saavutettavissa oleville alueille.⁴⁹⁶

⁴⁸⁷ UN OCHA 30.4.2017

⁴⁸⁸ UN OCHA 6.5.2017

⁴⁸⁹ UN OCHA 9.5.2017

⁴⁹⁰ AAN 12.5.2017

⁴⁹¹ UN OCHA 11/2016 s.8

⁴⁹² UN OCHA 31.12.2016

⁴⁹³ UN OCHA 31.12.2016

⁴⁹⁴ Watchlist 6.3.2017

⁴⁹⁵ Save the Children 23.3.2017

⁴⁹⁶ UN OCHA 9.5.2017 s.22

LÄHTEET

Afghanistan Analysts Network (AAN). Carnage in Ghor: Was Islamic State the Perpetrator or Was It Falsely Accused? 23.11.2016. Osoitteessa (10.2.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/carnage-in-ghor-was-islamic-state-the-perpetrator-or-was-it-falsely-accused/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Charismatic, Absolutist, Divisive: Hekmatyar and the Impact of His Return. 3.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/charismatic-absolutist-divisive-hekmatyar-and-the-impact-of-his-return/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Far From Back to Normal: The Kunduz Crisis Lingers on. 17.8.2016. Osoitteessa (6.3.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/far-from-back-to-normal-the-kunduz-crisis-lingers-on/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Harassment of Women in Afghanistan: A Hidden Phenomenon Addressed in Too Many Laws. 2.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/harassment-of-women-in-afghanistan-a-hidden-phenomenon-addressed-in-too-many-laws/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). 'Mother of All Bombs' Dropped on ISKP: Assessing the Aftermath. 15.4.2017. Osoitteessa (25.4.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/mother-of-all-bombs-dropped-on-iskp-assessing-the-aftermath/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Pupils as Pawns: Plundered Education in Ghor. 27.8.2013. Osoitteessa (10.2.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/pupils-as-pawns-plundered-education-in-ghor/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Reality Check: No Justice for Women in Ghor Province. 4.12.2016. Osoitteessa (10.2.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/reality-check-no-justice-for-women-in-ghor-province/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Resettling Nearly Half a Million Afghans in Nangarhar: The Consequences of the Mass Return of Refugees. 12.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/resettling-nearly-half-a-million-afghans-in-nangarhar-the-consequences-of-the-mass-return-of-refugees/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). Taliban in the North: Gaining Ground along the Ring Road in Baghlan. 15.8.2016. Osoitteessa (6.3.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/taliban-in-the-north-gaining-ground-along-the-ring-road-in-baghlan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). The Sane Heartland of Afghanistan: a Visit to Ghor's Lal wa Sarjangal District. 4.8.2013a. Osoitteessa (9.2.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-sane-heartland-of-afghanistan-a-visit-to-ghors-lal-wa-sarjangal-district/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). The Taliban Assault on Kunduz City: Déjà vu, but Why? 12.10.2016. Osoitteessa (6.3.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-taliban-assault-on-kunduz-city-deja-vu-but-why/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). The 2015 Insurgency in the North (4): Surrounding the Cities in Baghlan. 21.10.2015. Osoitteessa (6.3.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/insurgency-in-the-north-4-baghlan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). What to Watch? Key Issues to Follow in Afghanistan in 2017. 27.1.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/what-to-watch-key-issues-to-follow-in-afghanistan-in-2017/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). With an Active Cell in Kabul, ISKP Tries to Bring Sectarianism to the Afghan War. 19.10.2016. Osoitteessa (9.1.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/with-an-active-cell-in-kabul-iskp-tries-to-bring-sectarianism-to-the-afghan-war/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). "You Must Have a Gun to Stay Alive": Ghor, a Province with Three Governments. 4.8.2013b. Osoitteessa (9.2.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/you-must-have-a-gun-to-stay-alive-ghor-a-province-with-three-governments/>.

Al Jazeera. Who Controls What in Afghanistan. 24.1.2017. Osoitteessa (10.4.2017): <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2016/08/afghanistan-controls-160823083528213.html>.

Congressional Research Service (CRS), Kenneth Katzman. Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy. 28.3.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <https://fas.org/sqp/crs/row/RL30588.pdf>.

Diplomat, The. The Taliban's New Plan for Capturing Kunduz. 28.3.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://thediplomat.com/2017/03/the-talibans-new-plan-for-capturing-kunduz/>.

European Asylum Support Office 2016 (EASO). EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan Security Situation, marraskuu 2016. Osoitteessa (23.2.2017): <https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan%20security%20report.pdf>.

Institute for the Study of War (ISW). Afghanistan Partial Threat Assessment: Nowruz Update. 20.3.2017. Osoitteessa (11.5.2017): <http://www.understandingwar.org/backgrounder/afghanistan-partial-threat-assessment-nowruz-update>.

Institute for the Study of War (ISW). Warning Update: The Expansion of ISIS in Northwestern Afghanistan. 22.2.2017. Osoitteessa (11.5.2017): <http://www.understandingwar.org/backgrounder/warning-update-expansion-isis-northwestern-afghanistan>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). Afghanistan: Civilians Caught Up in Revenge Attacks. 27.1.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-civilians-caught-revenge-attacks>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). Afghanistan: Lords of Ghor. 8.12.2014. Osoitteessa (9.2.2017): <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-lords-ghor>.

International Crisis Group (ICG). Afghanistan: Growing Challenges. 30.4.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/afghanistan-growing-challenges>.

International Crisis Group (ICG). Afghanistan: The Future of the National Unity Government. 10.4.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <https://www.crisisgroup.org/asia/south-asia/afghanistan/285-afghanistan-future-national-unity-government>.

International Organization for Migration (IOM). The Displacement Tracking Matrix (DTM). Baseline Mobility Assessment: Summary Results Afghanistan. Maaliskuu 2017. Osoitteessa

(28.4.2017):

<http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/IOM%20DTM%20AFG%20Baseline%20Assessment%20Round1%20Summary%20Results.pdf>.

Islamic Emirate of Afghanistan (IEA). Percent of Country under the Control of Mujahideen of Islamic Emirate. 26.3.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://alemarah-english.com/?p=12443>.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Badghis. 14.3.2017. Osoitteessa (7.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3524/1/3524_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Baghlan. 21.4.2017. Osoitteessa (25.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3546/1/3546_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Ghazni. 8.11.2016. Osoitteessa (13.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3486/1/3486_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Jawzjan 5.4.2017. Osoitteessa (7.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3539/1/3539_1.pdf.

Landinfo. Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Nangarhar. 13.10.2016. Osoitteessa (13.3.2017): http://www.landinfo.no/asset/3442/1/3442_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul. 10.3.2017. Osoitteessa (7.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3525/1/3525_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Uruzgan. 8.5.2017. Osoitteessa (8.5.2017): http://www.landinfo.no/asset/3553/1/3553_1.pdf.

Landinfo. Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak. 17.2.2017. Osoitteessa (24.2.2017): http://www.landinfo.no/asset/3504/1/3504_1.pdf.

Long War Journal. Afghan Intelligence Service Destroys al Qaeda Base in Zabul. 19.9.2016. Osoitteessa (11.5.2017): <http://www.longwarjournal.org/archives/2016/09/afghan-intelligence-service-destroys-al-qaeda-base-in-zabul.php>.

Long War Journal. Afghan Taliban Lists 'Percent of Country under the Control of Mujahideen'. 28.3.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.longwarjournal.org/archives/2017/03/afghan-taliban-lists-percent-of-country-under-the-control-of-mujahideen.php>.

Long War Journal (LWJ). Map of Taliban Controlled and Contested Districts in Afghanistan. 1.3.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=10Qz0dzwDWpj6bkfyWN6qoLIhaaU>.

Long War Journal (LWJ). Taliban and Islamic State Clash in Eastern Afghanistan. 1.5.2017b. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.longwarjournal.org/archives/2017/05/taliban-and-islamic-state-clash-in-eastern-afghanistan.php>.

Long War Journal. Taliban Controls or Contests 40 Percent of Afghan Districts: SIGAR. 1.5.2017. Osoitteessa (11.5.2017): <http://www.longwarjournal.org/archives/2017/05/taliban-controls-or-contests-40-percent-of-afghan-districts-sigar.php>.

New York Times (NY Times). Afghan Base Massacre Adds New Uncertainty to Fight against Taliban. 23.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017):

<https://www.nytimes.com/2017/04/23/world/middleeast/afghan-base-massacre-taliban-fight-uncertainty.html?ribbon-ad-idx=5&rref=world/asia&r=0>.

New York Times (NY Times). An Afghan Mother's Heartache: Three Sons Dead in a Day. 14.2.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.nytimes.com/2017/02/14/world/asia/an-afghan-mothers-heartache-three-sons-dead-in-a-day.html>.

New York Times (NY Times). Mob Kills Eloped Lovers after Storming Afghan Police Station. 13.2.2017. Osoitteessa (12.5.2017): https://www.nytimes.com/2017/02/13/world/asia/nuristan-province-afghanistan-honor-killings.html?_r=1.

Pajhwok Afghan News. April Saw Afghan Conflict Killing Nearly 1,500. 6.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/05/06/april-saw-afghan-conflict-killing-nearly-1500>.

Pajhwok Afghan News. February: 1,400 Killed and Wounded in 139 Attacks. 6.3.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/03/06/february-1400-killed-wounded-139-attacks>.

Pajhwok Afghan News. January Toll: 1,300 People Killed and Wounded in 137 Attacks. 7.2.2017. Osoitteessa (8.5.2017) <http://www.pajhwok.com/en/2017/02/07/january-toll-1300-people-killed-and-wounded-137-attacks>.

Pajhwok Afghan News. March Proves Brutal than February, 984 Killed. 6.4.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/04/06/march-proves-brutal-february-984-killed>.

Pajhwok Afghan News. NRC Says Hundreds Fleeing Conflict in Kunduz. 7.5.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/05/07/nrc-says-hundreds-fleeing-conflict-kunduz-0>.

Pajhwok. Over 10,000 People Killed, Wounded in Past Five Months. 4.1.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/01/04/over-10000-people-killed-wounded-past-five-months>.

Pajhwok. Residents Panic as Rebels Mount Attacks on Nuristan Posts. 7.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017): http://www.pajhwok.com/en/subscription-required?redirect_from=483564.

Pajhwok. Taliban Capture Strategic Area of Balcharagh District. 12.4.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/04/12/taliban-capture-strategic-area-balcharagh-district>.

Pajhwok. Taliban Stone Logar Couple to Death on Adultery Charge. 17.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/04/17/taliban-stone-logar-couple-death-adultery-charge>.

Pajhwok. Telecom Services Unstable in a Quarter of Afghanistan. 1.3.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <http://www.pajhwok.com/en/2017/02/28/telecom-services-unstable-quarter-afghanistan>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). At Least Eight Killed in Bombing of NATO Convoy in Kabul. 3.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-nato-convoy-attack/28465105.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). Chief of Islamic State in Afghanistan Confirmed Dead after Raid. 8.5.2017. Osoitteessa (11.5.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanista-islamic-state-chief-killed/28473134.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). Majlis Podcast: Spring Brings Violence, Confusion to Northern Afghanistan. 9.4.2017. Osoitteessa (2.5.2017): <http://www.rferl.org/a/majlis-podcast-northern-afghanistan-central-asia-violence-confusion/28419321.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). New Taliban Offensive Aims to Topple Afghan Government. 28.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <https://gandhara.rferl.org/a/afghanistan-taliban-offensive/28457527.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). Taliban Sets Out Spring Offensive Battle Strategy in Afghanistan. 4.4.2017. Osoitteessa (8.5.2017): <https://www.rferl.org/a/28409171.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). U.S. May Send Thousands of Additional Troops to Afghanistan, Media Report. 9.5.2017. Osoitteessa (11.5.2017): <https://www.rferl.org/a/us-may-send-thousands-of-additional-troops-to-afghanistan/28476210.html>.

Relief International. Rapid Needs Assessment of Returnees in Host Communities: Kunar and Nangarhar Provinces. 14.2.2017. Osoitteessa (27.4.2017): http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/ri_multi_sector_rapid_needs_assessment_er_-_jan_feb_2017.pdf.

Samuel Hall. State of Afghan Cities, Volume One. Syyskuu 2015. Osoitteessa (28.4.2017): http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2015/09/State-of-Afghan-Cities-2015-Volume_1.pdf.

Samuel Hall. Urban Displaced Youth in Kabul - Part 1. Mental Health Also Matters, Afghanistan. Kesäkuu 2016. Osoitteessa (28.4.2017): <http://samuelhall.org/wp-content/uploads/2016/06/UDY-Chapter-1-Mental-Health.pdf>.

Save the Children. More than 1,100 Afghan Children a Day Expected to Drop Out of School in 2017, Putting Them at Risk of Exploitation, Save the Children Warns. 23.3.2017. Osoitteessa (7.5.2017): <http://www.savethechildren.org/site/apps/nlnet/content2.aspx?c=8rKLIXMGIpI4E&b=9506655&ct=14988181¬oc=1>.

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR). Quarterly Report to the United States Congress. 30.4.2017. Osoitteessa (4.5.2017): http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1493715474_2017-04-30qr.pdf.

Tolo News. Baghlan Shooting Survivor Says Religion Was the Motive. 7.1.2017. Osoitteessa (6.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/baghlan-shooting-survivor-says-religion-was-motive>.

Tolo News. Kandahar-Uruzgan Highway Motorists Forced to Use Alternate Routes. 11.2.2017. Osoitteessa (8.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/provincial/kandahar-uruzgan-highway-motorists-forced-use-alternate-routes>.

Tolo News. Locals Upbeat over Improved Security in Maidan Wardak. 10.5.2017a. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/locals-upbeat-over-improved-security-maidan-wardak>.

Tolo News. Massoud Warns of Fallout after Being Sacked as Ghani's Aide. 18.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/massoud-warns-fallout-after-being-sacked-ghani%E2%80%99s-aide>.

Tolo News. Maternal, Child Mortality Increases in Baghlan District. 13.1.2017. Osoitteessa (6.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/maternal-child-mortality-increases-baghlan-district>.

Tolo News. One Civilian Killed as Taliban Infighting Intensifies in Herat. 28.4.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/provincial/one-civilian-killed-taliban-infighting-intensifies-herat>.

Tolo News. Security Forces Push Back Insurgents after Sar-e-Pul Attack. 18.4.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/security-forces-push-back-insurgents-after-sar-e-pul-attack>.

Tolo News. Security Forces Push Taliban Back from Kunduz City. 10.5.2017b. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/security-forces-push-taliban-back-kunduz-city>.

Tolo News. Security Forces Re-Take Ghormach after Heavy Clash. 1.5.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/security-forces-re-take-ghormach-after-heavy-clash>.

Tolo News. Taliban Suffer 'Heavy Casualty Toll' in Baghlan Battle. 29.4.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/provincial/taliban-suffer-heavy-casualty-toll-baghlan-battle>.

Tolo News. Taliban Use Civilian Areas as Cover in Baghlan: Army. 6.3.2017. Osoitteessa (6.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/taliban-use-civilian-areas-cover-baghlan-army>.

Tolo News. Taliban Destroyed District Building in Baghlan. 4.3.2017. Osoitteessa (6.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/provincial/taliban-destroyed-district-building-baghlan>.

Tolo News. Taliban's Advance in Badakhshan Sparks Concern among Locals. 2.5.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/provincial/taliban%E2%80%99s-advance-badakhshan-sparks-concern-among-locals>.

Tolo News. 10 Insurgents Killed in Attack on Takhar's Durqad District. 2.4.2017. Osoitteessa (10.5.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/10-insurgents-killed-attack-takhar%E2%80%99s-durqad-district>.

Tolo News. 20 Insurgents Killed in Uruzgan Airstrike. 14.2.2017. Osoitteessa (8.3.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/20-insurgents-killed-uruzgan-airstrike>.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). Afghanistan Annual Report on Protection of Civilians in Armed Conflict: 2016. Helmikuu 2017. Osoitteessa (18.4.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_annual_report_2016_16_feb_2017_final.pdf

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). UNAMA First Quarter 2017 Civilian Casualty Data. 25.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/27_april_2017_-_unama_first_quarter_2017_civilian_casualty_data_english.pdf

United Nations General Assembly, Security Council (UNGA). The Situation in Afghanistan and Its Implications for International Peace and Security. Report of the Secretary-General. A/71/826-

S/2017/189. 3.3.2017. Osoitteessa (13.4.2017):
http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1489408972_n1705111.pdf.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan. 19.4.2016. Osoitteessa (12.5.2017): <http://www.refworld.org/docid/570f96564.html>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan: 2017 Humanitarian Response Plan - First Quarter Report (January - March 2017). 9.5.2017. Osoitteessa (11.5.2017):
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan-first-quarter-report>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan Humanitarian Needs Overview 2017. Marraskuu 2016. Osoitteessa (11.5.2017):
https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_2017_hno_english.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan 2017 Humanitarian Response Plan. 31.12.2016. Osoitteessa (10.5.2017):
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan: Conflict Induced Displacements. Osoitteessa (5.5.2017):
<https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan Weekly Field Report: Week of 02 to 08 April 2017. 11.4.2017. Osoitteessa (12.5.2017):
http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1491995903_afghanistan-weekly-field-report-11-april-2017.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). Afghanistan Weekly Field Report: Week of 30 April to 6 May 2017. 6.5.2017. Osoitteessa (12.5.2017):
http://www.ecoi.net/file_upload/1788_1494511298_6a.pdf.

United States Department of State (USDOS). Afghanistan Country Report on Human Rights Practices 2016. 3.3.2017. Osoitteessa (24.4.2017):
<https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2016/sca/265530.htm>.

Watchlist on Children and Armed Conflict (Watchlist). The Impact on Children of Attacks on Health Care in Afghanistan: "Every Clinic Is Now on the Frontline". 6.3.2017. Osoitteessa (5.5.2017): <http://watchlist.org/wp-content/uploads/2213-watchlist-field-report-afghanistan-lr.pdf>.